

**ORTAOKULLARDA SINIF YÖNETİMİNDE
SOSYAL AĞ UYGULAMASI
(TOKAT İLİ ÖRNEĞİ)
YÜKSEK LİSANS TEZİ
Murat URFALIOĞLU**

DANIŞMAN

**Yrd. Doç. Dr. Sinan YÖRÜK
İNTERNET VE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
Şubat, 2015**

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORTAOKULLARDA SINIF YÖNETİMİNDE SOSYAL AĞ
UYGULAMASI (TOKAT İLİ ÖRNEĞİ)

Murat URFALIOĞLU

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. Sinan YÖRÜK

İNTERNET ve BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ YÖNETİMİ

Şubat, 2015

TEZ ONAY SAYFASI

Murat URFALIOĞLU tarafından hazırlanan “Ortaokullarda Sınıf Yönetiminde Sosyal Ağ Uygulaması (Tokat İli Örneği)” adlı tez çalışması lisansüstü eğitim ve öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 05/02/2015 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Sinan YÖRÜK

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Sinan YÖRÜK
A.K.Ü. Eğitim Fakültesi,

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul ERGÜN
A.K.Ü. Eğitim Fakültesi,

Üye : Doç. Dr. Mustafa HOTAMIŞLI
A.K.Ü. İİBF Fakültesi,

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun

...../...../..... tarih ve

..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

.....
Prof. Dr. İbrahim EROL

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

05/02/2015

Murat URFALIOĞLU

ÖZET
Yüksek Lisans Tezi

ORTAOKULLARDA SINIF YÖNETİMİNDE SOSYAL AĞ UYGULAMASI
(TOKAT İLİ ÖRNEĞİ)

Murat URFALIOĞLU

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç Dr. Sinan YÖRÜK

Bilgi ve teknolojide yaşanan hızlı değişimler, insanların hayatını çok boyutlu etkileyerek ihtiyaçlarını değiştirmektedir. Bu ihtiyaçların en başında, internetin kullanımıyla yaygınlaşan sosyal ağlar yer alır. Sosyal ağların kullanıcı sayısı, gücü ve kullanım alanları her geçen gün artmaktadır. Sosyal ağların kullanılması son zamanlarda eğitim alanında da görülen bir durumdur. Etkili bir sınıf yönetimi için sosyal ağların olumsuz etkilerinden arındırılarak, eğitim öğretimde kullanılması kritik önem arz etmektedir. Bunun için eğitim alanında sınıf yönetimine uygun bir eğitsel sosyal ağ sitesinin kullanılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, sınıf yönetiminde kullanılmak üzere Gündüz (2014) tarafından geliştirilen eğitsel sosyal ağın incelenmesi ve ardından da bir grup öğrenciye uygulanarak etkililiğinin test edilmesidir. Çalışma kapsamında, kullanılan eğitsel sosyal ağa www.mavikurdele.net adresinden erişilebilmektedir. 2014-2015 eğitim-öğretim yılı 1. döneminde Tokat ilinde bir ortaokulda 54 öğrenci ve bir öğretmen ile gerçekleştirilen deneysel araştırmada eğitsel sosyal ağ sitesi 6 hafta süre ile kullanılmıştır. Çalışma sonrası veriler, sosyal ağların eğitimde kullanım ölçeği, sosyal ağ kullanışlılık anketi ve eğitsel sosyal ağın kayıt (log) verileri aracılığı ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin incelenmesinde betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır.

Çalışma neticesinde, araştırmaya katılan öğrenciler eğitsel sosyal ağın iletişim, işbirliği

ve materyal paylaşımı konusunda yararlı olduğunu, kullanımının kolay olduğunu, mobil cihazlardan bağlanmayı yararlı bulduklarını ve ödüllendirme sistemini beğendiklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte derslerinin olmadığı günlerde ders öğretmeni ile iletişime geçme yolu olarak kullanılmasının çok beğenildiği görüşünü belirtmişlerdir.

2015, xiii + 66 sayfa

Anahtar Kelimeler: Sosyal Ağlar, Sosyal Ağ Siteleri, Eğitsel Sosyal Ağlar, Sınıf Yönetimi, Web 2.0

ABSTRACT
M.Sc Thesis

APPLICATION OF SOCIAL NETWORK IN CLASSROOM MANAGEMENT FOR
SECONDARY SCHOOL STUDENTS
(AN EXAMPLE OF TOKAT CITY)

Murat URFALIOĞLU

Afyon Kocatepe University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Internet and Information Technologies Management

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Sinan Yörük

Rapid changes experienced in the knowledge and technology have changed the needs of the people by affecting their lives multi-dimensionally. Social networks which have been grown up with the Internet use take the first place among these needs. The number of users, power and usage of social networks is increasing day by day. The use of social networking has been a condition seen in the education area recently. It is of critical importance to use social networks for the effective classroom management . in the education by releasing it from the negative impacts. For this, there is a need for the use of an educational social networking site appropriate to classroom management in the field of education

The aim of this study is to examine the educational social network developed to be used in the classroom management by Gündüz (2014) and then to test the effectiveness by applying it to a group of students. Educational social network developed in the scope of the study can be accessed from www.mavikurdele.net address. The educational social networking site has been used during 6 weeks in the experimental research which was conducted with 54 students at a secondary school in the province of Tokat in the first term of 2014-2015 academic year. Data after the study was collected through the scale of the use of social networking in education, social networking usability survey and the record data of the educational social networks (log). In the analysis of the data obtained, descriptive statistics were used.

In the study result, students participating in the study said that educational social

network is useful for communication, collaboration and sharing materials, it is easy to use, they found it useful to connect via the mobile device and they liked the reward system. At the same time, they stated the opinion that the use as a way to communicate with the teacher of the course in the days there was no lesson was very appreciated.

2015, xiii + 66 pages

Key Words: Social Networks, Social Networking Sites, Educational Social Networks, Classroom Management, Web 2.0

TEŞEKKÜR

Bu araştırma için beni ynlendiren, alışmam boyunca karşılaştığım zorluklarda çözümler üreterek destek olan, bilgi ve tecrübesinden istifade ettiğim değerli danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Sinan YÖRÜK'e, yazım, noktalama ve ifade hususunda yardımcı olan Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türk Dili Okutmanı değerli dostum Yalçın KULAÇ'a, araştırmam boyunca çalışmalarıma katkı sağlayan Sayın Cemil GÜNDÜZ'e teşekkür ederim.

Ayrıca bu zorlu süreçte hep sabırla yanımda olan, varlığıyla bana g ve azim veren sevgili eşime ve maddi manevi her zaman beni destekleyen aileme teŐekkürü bir borç bilirim.

Murat URFALIOĞLU
AFYONKARAHİSAR, 2015

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

	Sayfa
ÖZET	i
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	x
RESİMLER DİZİNİ	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Çalışmanın Amacı	3
1.2 Çalışmanın Kapsamı	4
2. LİTERATÜR BİLGİLERİ	5
2.1 Sınıf Yönetimi.....	5
2.2 Sınıf Yönetimini Etkileyen Etmenler.....	6
2.2.1 Öğrenci	6
2.2.2 Öğretmen	7
2.2.3 Ortam.....	8
2.2.4 Aile	9
2.2.5 Okul	10
2.2.6 Eğitim yönetimi	11
2.2.7 Dünyadaki Gelişmeler	12
2.3. Sosyal Ağlar	12
2.4 Eğitimde Sosyal Ağlar	17
3. MATERYAL ve METOT	21
3.1. Araştırma Modeli	21
3.2. Eğitsel Sosyal Ağ Sitesi	22

3.2.1 Genel Yapısı	22
3.2.2 Uygulamanın İşleyişi.....	30
3.3. Veri Toplama Araçları	33
3.3.1. Sosyal Ağların Eğitimde Kullanım Ölçeği.....	33
3.3.2. Sosyal Ağ Kullanışlılık Anketi.....	34
3.3.3. Eğitsel Sosyal Ağ Kayıtları	34
4. BULGULAR	35
4.1. Sosyal Ağın Eğitimde Kullanımı İle İlgili Bulgular	35
4.2. Sosyal Ağın Kullanışlılığı İle İlgili Bulgular	37
4.3. Sosyal Ağ Kayıtlarından Elde Edilen Bulgular	43
5. TARTIŞMA ve SONUÇ	46
5.1 Sonuç.....	46
5.2. Öneriler	48
5.2.1 Araştırmacılara Öneriler	49
6. KAYNAKLAR.....	51
ÖZGEÇMİŞ.....	60
EKLER	61
Ek 1. SOSYAL AĞ EĞİTSEL KULLANIM ÖLÇEĞİ.....	61
Ek 2. SOSYAL AĞ KULLANIŞLILIK ANKETİ.....	62
Ek 3. UYGULAMA İZİNLERİ	63

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar

ÖYS	Öğrenme yönetim sistemi
SAS	Sosyal ağ sitesi

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 2.1 Sosyal Ağ yapıları.....	13
Şekil 2.2 2005 -2013 Yılları Arasında Yaşlara Göre Sosyal Ağ Kullanım Oranı.....	15
Şekil 2.3 Eğitimcilerin Sosyal Ağlara Üye Olma Oranları	19
Şekil 2.4 Eğitimde Sosyal Ağları Kullanma Amaçları.....	20

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge 1.1 Sosyal ağlar ve ÖYS'lerin karşılaştırmalı özellikleri	3
Çizelge 2.1 2012 yılında sosyal ağların durumu Sosyal Ağ	16
Çizelge 4.1 Faktörler bazında ölçek maddelerinin ortalamaları.....	35
Çizelge 4.2 Sosyal ağın eğitimde kullanımı ölçeği maddelerine ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri	36
Çizelge 4.3 "Sosyal ağa kolaylıkla üye olabildiniz mi?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı	37
Çizelge 4.4 "Sosyal ağın özelliklerini öğrenmede zorlandınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı.....	37
Çizelge 4.5 "Sosyal ağın özelliklerinin kullanımında zorlandınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı.....	38
Çizelge 4.6 "Sosyal ağın görsel tasarımını beğendiniz mi?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı	38
Çizelge 4.7 "İlk kaydolduğunuzda kişisel bilgilerinizi kolayca düzenleyebildiniz mi?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı	38
Çizelge 4.8 "Grup içinde paylaşım yaparken zorlandınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı.....	39
Çizelge 4.9 "Öğretmeninize kolaylıkla mesaj gönderebildiniz mi?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı.....	39
Çizelge 4.10 "Sosyal ağdaki anket sistemini yararlı buldunuz mu?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı	40
Çizelge 4.11 " Ödev gönderirken zorlandınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı.....	40

Çizelge 4.12 "Sınavlarda sistemden kaynaklanan zorluk yaşadınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı	40
Çizelge 4.13 "Sistemde var olan kurdele ile ödüllendirme sistemini beğendiniz mi?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı	41
Çizelge 4.14 "Sosyal ağdaki etkinlikler özelliğini yararlı buldunuz mu?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı	41
Çizelge 4.15 "Mobil cihazınız ile sosyal ağa bağlandınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı	42
Çizelge 4.16 "Mobil cihazdan paylaşımda bulundunuz mu?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı	42
Çizelge 4.17 "Mobil cihazdan bağlanmayı yararlı buldunuz mu?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı	42
Çizelge 4.18 Günler ve saatler bazında eğitsel ağa bağlanma sayıları.....	43
Çizelge 4.19 Haftanın günleri bazında yapılan paylaşım sayıları	44
Çizelge 4.20 Haftanın günleri bazında yapılan yorum sayıları	45

RESİMLER DİZİNİ

	Sayfa
Resim 3.1 Sosyal ağda bir grubun ana ekranı	22
Resim 3.2 Eğitsel sosyal ağda ilgi alanı	23
Resim 3.3 Eğitsel sosyal ağda bir kullanıcının profil sayfası	24
Resim 3.4 Uygulanan sosyal ağda etkinlikler sayfası	25
Resim 3.5 Bir kullanıcının kütüphanesinin görünüm	26
Resim 3.6 Yapılan bir sınavın öğrenciye grup içerisindeki görünümü	26
Resim 3.7 Öğrencinin aldığı ödüllerin (kurdele) profilindeki görünümü	27
Resim 3.8 Sosyal ağın ana ekranının masaüstü bilgisayarlar ve daha büyük ekranlarda görünümü	27
Resim 3.9 Sosyal ağın ana ekranının tablet bilgisayarlardan görünümü	28
Resim 3.10 Sosyal ağın ana ekranının cep telefonlarından görünümü	28
Resim 3.11 Resim ekleme paneli.	29
Resim 3.12 Öğretmen tarafından paylaşılmış bir resim.	29
Resim 3.13 Öğretmenin öğrencilerin gönderilerini onayladığı bildirimler bölümü	29
Resim 3.14 Gruptaki öğrencilerin listesi	30
Resim 3.15 Öğretmen ilk sayfada kaydı yapmak için doldurulması gerekli form	30
Resim 3.16 Kullanıcı kaydından sonra sisteme ilk girişte doldurulması gereken bilgiler	31
Resim 3.17 Eğitsel sosyal ağa kayıtlı olmayan öğrencinin davet edilmesi	32
Resim 3.18 Bir gruba davet edilen öğrencilere giden davet e-postası	32

Resim 3.19 Öğrenci sayfasından gönderi ekleme paneli 33

Resim 3.20 Öğretmen sayfasından gönderi ekleme paneli 33

1. GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz yüzyılda, özellikle son yıllarda bilgi ve teknolojide yaşanan hızlı değişimler toplumların yaşam standartlarını yükseltmiş, gelişen ve gelişmekte olan bu teknoloji iletişimi hızlandırarak ülkeler arası mesafeleri yakınlaştırmış, küreselleşme sürecini hızlandırmış, insan hayatını çok boyutlu etkileyerek bireylerin ve toplumların yapı ve ihtiyaçlarını değiştirmiştir. Bu değişim, hiç şüphesiz internetin hayatımıza girmesiyle yaşanmıştır. Değişimleri ve yenilikleri eğitime yansıtma kaçınılmaz bir hal almış ve bu süreçte ihtiyaç haline gelmiştir (Keser 1991). Keser'e (1991) göre, eğitimin her kademesinde öğrenciler eğitim teknolojilerinden yararlanmalı, öğrenmelerini tek bir kaynaktan değil birden çok kaynaktan gerçekleştirmeli ve eğitim hizmetlerinden herkes yararlanmalıdır (Çelik *et al.* 2008).

Öğrenme ortamında kullanılan materyallerin, internet teknolojileri yardımı ile derse ait bir web sitesi oluşturularak öğrencilere sunulması, dersin etkililiğini ve kalıcılığını önemli ölçüde artıracak bir yöntemdir. İnternet teknolojilerinin kullanılması ile derslere erişilebilirlik ve eğitim deneyimlerinin kalitesi de artmaktadır (Ersoy 2003, Karaman *et al.* 2009, Yapıcı ve Akbayın 2012).

İnternetin yaygınlaşmasıyla sosyal paylaşım ağları giderek yaygınlaşmakta, kullanıcılara kendi içeriklerini oluşturma, sosyalleşme gibi imkanlar sağlamaktadır (Amichai-Hamburger and Vinitzky 2010). Bu imkanların, sosyal ağları çekici kılarak her yaş grubundaki öğrencilere hitap etmesi, bazı eğitimciler arasında büyük ilgi uyandırmıştır (Selwyn and Grant 2009). Gülbahar vd. (2010)'nin belirttiği gibi "Birçok sosyal ağ sitesi ortaya çıkmış ve bu siteler insanların iletişimini, etkileşimini, işbirliğini, çalışmasını ve hatta öğrenme sürecini bile yeniden şekillendirmiştir".

Mazman (2009), "İnternetle geleneksel yoldan içeriğe erişim ve kullanım biçiminin, bireylerin özellikle ergen ve genç yetişkinlerin bilgi oluşturmak ve aynı zamanda bilgiyi paylaşmak amacıyla sosyal ağları kullandıkları daha işbirlikli ortamlara taşınması ve eğitim/öğretim ortamlarında da sosyal ağların uygulamaya geçirilmesinin öğrenciler ve öğretmenler arasında daha etkili bir iletişim sağlayacağı, ayrıca öğrencilerin öğrencilerini daha iyi tanıma olanaklarının artacağı söylenebilir" olduğuna değinerek

sosyal ağların eğitimdeki önemini belirtmektedir.

Birçok eğitim kurumu, bu yüzyılın öğrencilerinin gereksinimlerini karşılayacak yeni yaklaşımlar arayışına girmişlerdir. Öğrenciler artık daha fazla özerklik, bağlanabilirlik ve sosyo-deneyimsel öğrenmelere ihtiyaç duymaktadırlar. Birçok öğrenme yönetim sistemi (ÖYS) her ne kadar, öğrenciye kendi seçtiği derse kaydolma fırsatı verse de, birçoğunda sosyal iletişim sağlayan araçlar ve kişisel profil alanları bulunmamaktadır (McLoughlin and Lee 2007). Ayrıca ÖYS'leri bireysel öğrenme için değil, belirli dersler için hazırlanmış ortamlar olmaları bireylerin kendi öğrenmelerini düzenlemelerinden ziyade eğitim kurumunun müfredatını takip etme zorunluluğu getirmektedir (Maloney 2007). Öğrencilerin iletişim eksikliği, içeriğin kişiselleştirilememesi ve alternatif yöntemler olmasına rağmen devam zorunluluğu olan bir müfredata uymaktan şikayet etmeleri nedeniyle, ortaya çıkan yeni teknolojilerden, sosyal ağları var olan öğrenme uygulamalarına entegre ederek informal öğrenme bağlamları sağlamak önem kazanmıştır (Bartlett-Bragg 2006).

Klasik öğrenme sistemleri sosyalleşme ve bireyler arası sosyal ağlar oluşturma imkanı bakımından sosyal ağ sitelerine göre geride kalmıştır (Brady *et al.* 2010). Sosyal ağ siteleri, öğrencileri çevrimiçi gruplar oluşturma ve öğrenmeyi sınıf ve okul sınırlarının dışında da devam ettirmeleri için cesaretlendirerek teşvik etmektedir (Smith 2009). Sosyal ağlar ve ÖYS'ler arasındaki farklılıklar Çizelge 1.1'de belirtilmiştir.

Çizelge 1.1 Sosyal ağlar ve ÖYS'lerin karşılaştırmalı özellikleri (Smith 2009).

Özellikler	Sosyal Ağ	Klasik ÖYS
Forum	X	X
Blog	X	X
Çoklu Ortam Paylaşımı	X	
Mesajlaşma	X	X
Wiki		
Sohbet	X	X
Takvim	X	X
Etiketleme	X	
Gruplar	X	
Arkadaşlar	X	
Profil Sayfaları ve Profil Özelleştirme	X	
Dosya Paylaşımı		X

1.1 Çalışmanın Amacı

Okullarımızda kullanılan öğrenme yönetimi sistemlerinin sosyalleşme ve çok yönlülüğü gibi kullanım sınırlılıkları bulunmaktadır. Günümüzdeki sosyal ağ siteleri ve sosyal medya araçları öğrenciler tarafından bilinçli ya da bilinçsiz olarak kullanıldığı ve oldukça çok fazla zaman geçirildiği bir ortam halini almıştır. Eğitimciler eğitim-öğretim süreçlerinde sosyal medya araçlarını kullanarak yararlanmaktadırlar. Sosyal medya araçları, öğrencilere eğitim öğretim saatleri dışında çalışma ve araştırma yapmalarına yardımcı olarak, kendini geliştirmeleri için fırsatlar sağlamaktadır (Liu 2010). Bu anlamda sosyal ağların gün geçtikçe yaygınlaşan eğitsel kullanım boyutundan yola çıkarak, bu çalışmada var olan sosyal ağlar ve öğrenme yönetim sistemlerinin eğitsel özelliklerini değerlendirip, sınıf yönetimi alanında geliştirilen, www.mavikurdele.net adresinden erişilen sosyal ağa ortaokul öğrencilerinden oluşan bir grup öğrencinin girilmesi sağlanarak, eğitim amaçlı kullanımının ve sonuçlarının incelenmesi hedeflenmiştir.

Araştırma 2014- 2015 eğitim-öğretim yılında Tokat ili Karşıyaka Ortaokulu 8. Sınıf öğrencilerinden oluşan 54 öğrenci, bir öğretmen, İngilizce dersi ve 6 hafta süre ile

sınırlıdır.

Araştırma süresince şu sorulara cevaplar aranmaktadır:

- Sınıf yönetiminde kullanılmak üzere geliştirilen bir sosyal ağın eğitimde
  - iletişim,
  - işbirliği ve kaynak,
  - materyal paylaşımı konularında kullanılabilirliği ne düzeydedir?
- Geliştirilen sosyal ağ öğrenciler tarafından kullanım kolaylığı açısından yeterli bulunmuş mudur?

1.2 Çalışmanın Kapsamı

Bu çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Giriş başlığı altında; çalışma ile ilgili genel bilgiler yer almaktadır. Literatür başlığı altında; çalışmanın kuramsal çerçevesine yer verilmiştir. Materyal ve metot kısmında sınıf yönetiminde kullanılmak üzere geliştirilen www.mavikurdele.net sosyal ağının genel yapısı, uygulama süreci hakkında bilgiler verilmiştir. Bulgular başlığı altında sosyal ağın uygulaması sonunda elde edilen verilerin analizleri ve sonuçları kapsamaktadır. Sonuç ve öneriler başlığında ise elde edilen bulgular ve sonraki çalışmalar için önerilere yer verilerek çalışma tamamlanmıştır.

2. LİTERATÜR BİLGİLERİ

2.1 Sınıf Yönetimi

Sınıf yönetimi, eğitim yönetimi sıra dizininde birinci sırada yer almaktadır (Başar 2001). Sınıf yönetimi planlamayı organize etmeyi, en yüksek verimlilik için çevre düzenlemeyi, öğrencinin problemlerini gözlemlemeyi ve potansiyel problemleri öngörmeyi içeren sınıf yaşamının orkestra gibi yönetilmesidir (Lemlech 1988).

Sınıf yönetimi, öğrenme ortamında bulunan öğelerin düzenlenerek uygun bir sınıf düzeninin sağlanması, sınıfta uyulması gereken kuralların belirlenmesi, öğrencinin göstermiş olduğu davranışlarının denetlenmesi, zaman ve öğretimin etkin olarak yönetilerek öğrenme ortamının olumlu bir havada gerçekleştirilme süreci olup, sınıf yönetimi becerilerin geliştirilmesi için çalışan bir bilim dalıdır (Çelik 2005).

Sınıf yönetimi, başlangıçta öğrenci disiplini kavramıyla eşanlamlı olarak kullanılmıştır. Bu tanımlama sınıf yönetimini dar anlamda tanımlamaktadır. Daha geniş anlamda sınıf yönetimi, etkili öğrenme çevresinin oluşturulması ve yönetilmesidir (Brophy and Good 1986).

Sınıf yönetimi genel olarak öğretimi destekleyen ve öğrenci başarısını artıran bir öğrenme çevresi yaratmak şeklinde tanımlanmaktadır (McLeod *et al.* 2003). Sınıf yönetiminin temel unsurlarından birincisi; sınıfın kontrolünün sağlanması, ikincisi ise öğretimde kullanılan etkinliklerin ve materyallerin etkili bir şekilde düzenlenmesi ve yönetilmesidir (Kellough and Kellough 1996).

Sınıf yönetiminde alınan kararlar, eğitimin kaliteli olmasını ve süreklilik sağlamasını amaçlayarak bu yönde olması gereklidir (Brophy 1988). Bundan dolayı sınıf yönetimin iyi olması, öğretimin iyi olmasına bağlı olacaktır. Yani sınıf yönetimi; araç, kaliteli bir eğitim; amaç olmalıdır (Başar 2001).

2.2 Sınıf Yönetimini Etkileyen Etmenler

Sınıf yönetimi, uzun çaba isteyen ve çok boyutlu düşünülmesi gerektiren kolay olmayan bir iştir. Kalabalık öğrencilerle aynı ortam olmak, her gün ayrıntılı plan yapmak, bu planın uygulanmasını sağlamak, ortamdaki her şeyi anında gözlemlemek, sınıfa bütün olarak hakim olmanın kolay olmadığı belirtilmektedir (Başar 1996).

Sınıf yönetimi sürecini etkileyen oldukça fazla etken bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; öğretmen dersi sunarken kullandığı yöntem, strateji ve teknikleri, bireysel farklılıkları, toplumla uyumu, okuldaki öğretmen ve idarecilerin aileler ile işbirliği, sınıf ortamının fiziki durumu, öğrencilerin genel yapısı ve ihtiyaçları, okulca benimsenen kurallar ve okulun genel yapısı, sınıfta oluşturulan hava sayılabilir (Ağaoğlu 2001, Demirel 2000).

2.2.1 Öğrenci

Sınıf yönetiminin başarılması için öğrenci davranışlarının, başarılı bir şekilde yönetilmesi önemlidir. Kural ve prosedürler belirlenip, bu kural ve prosedürlerin pekiştirilmesi oldukça önem taşımaktadır. Öğrenci davranışlarının yönetiminde, belli davranışların gösterilmesi gerekmektedir. Pozitif sınıf ikliminin oluşturulmasının buna bağlı olduğu belirtilmektedir (English 2006).

Öğrenci, sınıf yönetiminin odağında bulunmaktadır. Bu nedenle öğrencinin kişiliği ve gereksinimleri sınıf yönetimini etkileyen en önemli etmenlerdendir. Öğrenci davranışının öğrencinin kişisel özellikleri ile çevrenin etkileşimi sonucu oluşması nedeniyle; öğrenciler arasında ekonomik, sosyal ve psikolojik kaynaklı önemli ölçüde farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar sebebiyle, öğrenciler farklı davranış kalıpları geliştirmektedirler (Çağlar 2008).

Bütün öğrencilerin çok yönlü olarak farklılıkları vardır. Her birine aynı yöntem, teknik ve kuramlarla yaklaşmak olanaksızdır. Her öğrencinin anlama yöntemi farklı ve her öğrenci kendine özgü bir varlıktır. Adler (2000), öğrenciler belirli seviyelere göre gruplara ayrılabilir, grup içindeki bireylere kendine özgü ve bir birey olarak davranmaya dikkat edilmesini vurgulamaktadır (Çağlar 2008). Aynı zamanda sınıfta

oturma düzeni oluştururken de, öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulması gerekliliği belirtilmektedir (Çelik 2002).

Sınıfta bulunan öğrencinin sayısı da sınıf yönetimini etkilemektedir. Sınıf mevcudunun az olduğu sınıflarda, çeşitli öğretim yöntem teknikleri kullanılabilir ama sınıf mevcudunun kalabalık olduğu sınıflarda genelde anlatım tekniği kullanıldığı için etkili bir öğrenme gerçekleşmemektedir (Harder 1990). Sınıf mevcudunun 30'dan fazla olması istenmeyen bir durum olup, sınıf mevcudu okulun niteliği, sınıfın seviyesi, dersin niteliği gibi etkenlere göre düzenlenmelidir (Karaçalı 2006).

Good ve Power (1986) sınıf ortamında beş tipte öğrencinin bulunduğunu belirtmektedir (Küllahoğlu 2000);

- Başarılı öğrenciler: Okulunu seven, öğretmenleri tarafından sevilen başarılı derslerde aktif öğrencilerdir.
- Sosyal öğrenciler: Sosyalliğe derslere göre öncelik veren, dışa dönük öğrencilerdir.
- Bağımlı öğrenciler: Genel olarak başarı seviyeleri düşük, kendilerine ek zaman ayrılmasını ve destek isteyen öğrencilerdir.
- Yabancılaşmış öğrenciler: Okulunu ve derslerini benimsemeyen, gözden çıkarmış görünen, isyankar ve öfkeli tavırda olan öğrenci tipleridir.
- Gölge öğrenciler: Çekingen, öne çıkmaktan kaçınan, arka planda kalan sessiz sakin öğrencilerdir.

2.2.2 Öğretmen

Öğretmen ögesi. sınıf yönetiminde önemli ve etkin bir yere sahiptir. Öğretmenin iyi bir sınıf yönetimi gerçekleştirmesi için yapması gerekenler; sınıfı eğitim ortamına hazır hale getirmesi, sınıfta uyulması gereken kuralları öğrenciler ile belirleyerek kuralları öğrencilerin benimsemesini, öğrenci davranışlarının uygunluğunu, öğretimi düzenleyerek sürekliliğini sağlamasıdır (Ağaoğlu 2001).

Öğretmenin sınıf yönetimindeki başarısızlığı, öğrencinin kontrol altında tutulmasını,

akademik başarılarını, okulun hedeflerine ulaşmasını olumsuz yönde etkilemektedir (Ekici 2008). Sınıf ortamında yaşanan olumsuz hava hem, öğretmen hem de öğrenciyi olumsuz olarak etkilemektedir. Öğretmen sınıfı kontrol altında tutamayacağı için sinirlenecek, öfkesini öğrenciye yöneltecek veya dersi gelişigüzel işleyecek ve sadece ders süresini geçirerek öğrenciye bir şey katmadan görevini yerine getirecektir. Bu iki durumda da, mesleğinden tatmin olmayacaktır. Bunlardan dolayı sınıf ortamında olumlu hava yaratmak, öğretmenin en önemli görevleri arasında olan ilk adımdır ve öğretmenlerin bu yeteneklerini geliştirmesi gerekmektedir (Erden 2001).

Öğretmenin yeterlilikleri. sınıfta olumlu hava yaratma adına çok önemlidir. Mesleki özel bilgi ve becerilere sahip olması gerekmektedir (Erden 1998). Öğretmenlerin kendine öz güveni, öz yeterlilik algıları, görevlerini başarılı bir şekilde yerine getirmelerini sağlayarak bu da öğrencilere başarı ve motivasyon olarak yansıyacaktır (Graham *et al.* 2001). Öğretmen öğrenci başarısını etkileyecek en önemli etkenler arasındadır (Bosch 2006 and Wu 2006). Brookover vd. (1979), yüksek başarı gösteren okullardaki öğretmenlerin öğretime daha fazla zaman ayırdıkları ve bu okullardaki öğretmen ve öğrencilerin düşük başarı gösteren okullardan daha fazla akademik etkinliklerde bulduklarını ortaya çıkarmıştır.

Öğrencilerin; öğretmenin ilgisinden uzak kalmaması gerektiği, öğretmenin başarının yükselmesi için gereken desteği sağlaması, olumlu pekiştireçler ile öğrencilerin desteklenmesi gerekmektedir (Grossman 1991). Öğretmen eğitim-öğretim sürecinde öğrencilerin etkinliklere en verimli şekilde katılmasını sağlamalı, sınıfta olumsuz etkenleri engelleyerek asgari düzeye getirmeli, sınıfta geçirilen zamanı en etkili şekilde düzenlemelidir (Çepni *et al.* 1997). Öğretmen sınıfta iyi bir eğitmen olduğu kadar, iyi bir yönetici de olmalı ve yönetici özelliğini geliştirmelidir (Çalık 2003).

2.2.3 Ortam

Sınıfta; davranışsal, fiziksel ve öğretim ortamlarının bir araya gelmesiyle sınıfın eğitim ortamı meydana gelmektedir (Başar 1996). Sınıf yönetimi; sınıftaki atmosfere ve genel durumuna dayalı karmaşık bir eylemler dizisi olarak görülürken, her gün yapılan öğrenme etkinliklerinden farklı bir süreç olarak düşünülemez. Sınıf yönetimi uygun bir

öğrenme ortamı oluşturarak geliştirmeyi, öğretmeyi, öğrencilerin öğrenmelerini ve sınıfın çevresinin bütün olarak dikkatli bir şekilde denetlenmesini içermektedir. Sınıf ortamının fiziksel yapısı kadar, öğrencilerin sorularına verilen cevapların şekli, biçimi ve öğrencilerin dikkatlerini etkileyecek olan etmenleri öğretmenlerin bilmesi, farkında olması da iyi bir sınıf yönetimini etkileyen etmenlerden sayılmaktadır (Snyder 1998).

Sınıf ortamında, yerleşim düzeni de eğitimin etkinliği ve akıcılığı açısından önemlidir. Düzgün yapılmış bir sınıf yerleşim planı öğrencilerin derse katılımını artırır, sınıf içi etkileşimi olumlu yönde etkiler (Karaçalı 2006). Sınıf içi yerleşimde dikkat edilmesi gereken önemli noktalardan biri de, öğrencilerin bireysel farklılıklarının göz önünde bulundurulması gerekliliğidir (Çelik 2002). Yerleşim planı, öğrencilerin görme ve işitme duyusu dikkate alınarak birbirlerini engellemeyecek şekilde oluşturulmalıdır (Harris 1991).

Sınıf etkinliklerinin yer aldığı ortam, öğrencinin güdülenmesini, öğretmen öğrenci ilişkisinin kaliteli olmasını, öğrencinin okula devamlılığını etkilemektedir. Fiziksel ortama ilişkin her değişken, eğitim ve öğretimi destekler ya da engeller. Sınıf ortamında bulunan materyallerin varlığından çok estetiği önemlidir (Başar 1996). Burada kullanılacak araç-gereçlerin ve bunları kullanacak olan öğretmen ve öğrencilerin uyum içerisinde olmaları gerekmektedir (Korkmaz 2003).

Sınıf ortamının sıcaklığı öğrencinin dersteki dikkatini etkilemektedir. Sınıf ne çok sıcak, ne çok soğuk olmalıdır. Oda sıcaklığının aşırı ya da düşük olması öğrenciyi olumsuz yönde etkilemektedir. İdeal sınıf sıcaklığı 19 ile 21,5 derece arasındadır (Ünal ve Ada 2000). Sıcaklığın yüksek olması; fiziksel rahatsızlara neden olarak dersteki ilginin dağılmasına, sıcaklığın düşük olması ise öğrencide ısınma çabası oluşturacağı için dikkatin derse verilememesine sebep olacaktır (Celep 2002).

2.2.4 Aile

Çocuğun, sosyalleşerek toplumsallaşmaya başladığı ilk toplumsal kurum ailedir. Çocuğun sınıf ortamındaki davranışlarında önemli bir yere sahip olan ailenin, çocuğunu yetiştirme biçimi çok daha önemlidir. Ailenin tutumu çocuğun her çağında önemli

olmakla birlikte, özellikle ilköğretim çağında daha da önem kazanmaktadır (Celep 2004).

Aile, yüz yüze görüşmelerin ve samimi ilişkilerin en fazla meydana geldiği gruplardandır (Tezcan 1997). Eğitim ilk olarak ailede başlar. Kişilik özelliklerinin kökleri aile ortamında kazanılıp, daha sonra değiştirilmesi zor olduğu belirtilmektedir (Başar 1996).

Aile; kentsel, kırsal, gecekondulu olarak, üç tür yapıya ayrılabilir. Bunlar içinde eğitime en çok destek veren aile; kentsel aile türüdür. Bu tür aileler çocukları için ellerinden gelen desteği vererek, onların en iyi öğrenme ortamlarını hazırlamaya çalışmaktadırlar. Kırsal ailelerin geçim kaynakları genelde tarımsal işgücüdür. Bu yüzden çocuklarından bu alanda destek beklerler, onlar için öncelik eğitimden öte işgücüdür. Bundan dolayı, kırsal alanda yaşayan nüfusların eğitim seviyeleri düşük olmaktadır. Gecekondulu aileleri ise, çocuklarının eğitimini desteklemek istemektedirler. Fakat yeterli ekonomik güçleri olmadığından destek sağlanamadığı da bilinmektedir (Gelişli 2004).

Anne-babanın eğitim durumu, öğrenciye derslerinde yardımcı olması ve ona örnek olması bakımından önemlidir. Bazı aileler edindiği bilgi ve tecrübeyi öğrencinin derslerini öğrenmesinde kullanırken, bazıları da ilgisiz kalabilmektedir. Çocuklarının gelişiminin sağlıklı olması için; aile, çocuklarını yüksek beklenti içine sokmayarak umutsuzluğa kapılmalarını engellemeli, çocuklarının; öz saygı, güven duygusunu geliştirmeye çalışmaları belirtilmektedir (Başar 1996).

Öğretmen ile aile iletişimi doğrudan öğretmen-öğrenci iletişimini etkilemektedir. Aile, öğretmenden bahsederken olumsuz görüşleri öğrencinin yanında dile getirirse, bu öğretmenin öğrenci gözündeki durumunu etkileyecektir. Öğrenci öğretmene güvensizlik duyarak, öğretmenini benimsemeye güçlük yaşayacaktır. Bu nedenle de aile, öğretmen öğrenci arasındaki iletişimi olumlu ya da olumsuz etkileyebilmektedir (Özden 2009).

2.2.5 Okul

Okuldaki bütün faktörler ve okulun yapısı, sınıfın içini etkilediği belirtilmektedir (Pauly 1991). Bakımlı, iyi donanımlı, temiz okullar, yalnız morali değil davranışı da etkiler (Johson 1990). Sınıftaki uyum ve güzellikler öğrencilerin morallerini ve enerjilerini artırır (Barker 1982, Grubaugh 1990). Okulun yönetim yapısı ve yöneticilerin özellikleri eğitimde önemli bir yere sahiptir. Etkili öğretim yönetsel desteğe bağlıdır (Blase 1990). Bu desteğin kalitesinin öğretmenlerin davranışlarını etkilediğini Rosenholtz and Simpsın (1990)'ın, ortaya koyan araştırmaları bulunmaktadır.

Sizer (1984), en nitelikli okullar için beş şartın olduğu belirtilmektedir:

- Öğretmen ve öğrencilere çalışabilecekleri oda vermek ve bunun uygun ortamını sağlamak,
- Öğrencilerin okul ödevini yapma becerisini sergilemesinde kararlı olmak,
- Öğretmenler ve öğrenciler için uygun ve yeterli güdüleyiciler kullanmak,
- Öğrenci zekasından yararlanmaya yönelik okul ödevlerine odaklaşma,
- Okulların basit ve esnek yapısını korumak.

Okulun; fiziki yapısı, sağlık koşulları, kullanım ve görünüş bakımından uygun olmalıdır. Mekânların ve araçların renkleri dahi önem arz etmektedir. Uygun renkler seçmeye çaba gösterilmelidir ve bu konuda kesinlikle öğrenci görüşleri dikkate alınması gerekmektedir (Medd 1983). Lavabo, sıra, tuvalet gibi kullanım alan ve araçları öğrencilerin gelişim düzeylerine göre uygun olmalı, tuvalet başına düşen öğrenci sayısı ile dersler arasındaki boş zaman tutarlı olması gerekmektedir. Fiziksel yapı ve düzenlemelerin öğrenci zamanını okul içinde geçirmesini teşvik etmesi gerekmektedir. Okul yönetimi öğrencinin sokağa çıkma ihtiyacı hissetmemesi için planlama yaparken okul dışı zamanları da dikkate alması gerekmektedir (Başar 2001).

2.2.6 Eğitim yönetimi

Öğretmenin yönetsel becerilerini geliştirebilmesi, eğitim yönetimi ve denetimi alanındaki temel kavram ve ilkeleri iyi öğrenmesine bağlı olmaktadır. Sınıf yönetimi, eğitim bilimlerinin birçok bilim dalından yararlanmakla beraber, daha çok eğitim

yönetimi bilim dalından yararlanmaktadır. Sınıf yönetimi, eğitim psikolojisi, öğretim yöntemleri, program geliştirme ve eğitim teknolojisi bilim dallarından yararlanarak, bütün bu bilim dallarının bulgularını sınıf yönetme gibi temel bir yönetsel etkinlik doğrultusunda kullanmaktadır (Çelik 2005).

Sınıf yönetimi, eğitim yönetimi basamaklarının birinci sırası olup, bir bakıma okul ve eğitim yönetimin sınırlı bir alanda uygulanmasıdır. Eğitim yönetimi, nasıl yönetimin eğitime uygulanmasından, okul yönetimi de eğitim yönetiminin okula uygulamasından meydana geliyorsa benzer şekilde sınıf yönetimi de okul yönetiminin sınıfa uygulanmasından meydana gelmektedir (Toprakçı 2002).

2.2.7 Dünyadaki Gelişmeler

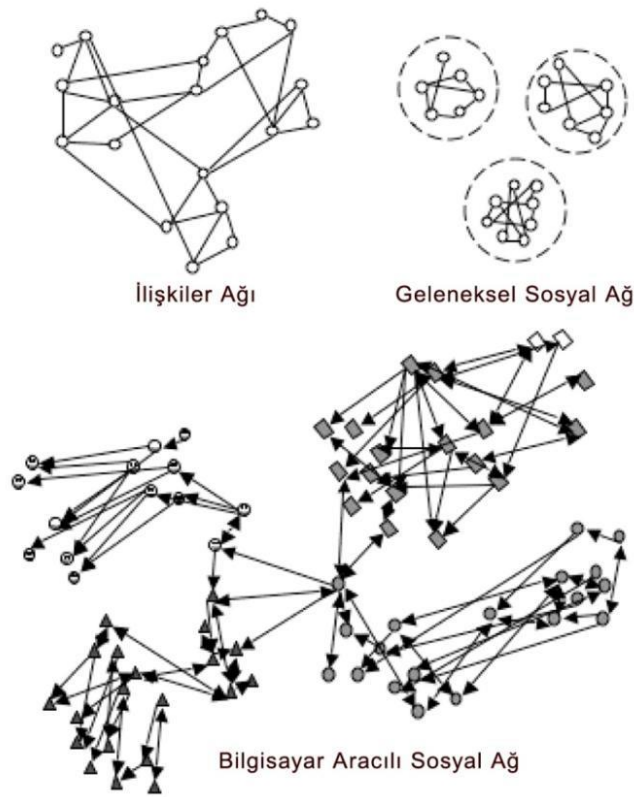
Gelişen dünyada artık internet, televizyon, video gibi kitle iletişim ve sosyal medya araçları, okulda edinilen bilgi kadar, hatta ondan daha fazla enformasyon sağlayan kaynaklara dönüşmüş durumdadır. Ancak bu kaynakların sunduğu enformasyon, okulun sunduğu biçimde amaca yönelik bir nitelikte değil daha çok bir bilgi karmaşası niteliğinde olmaktadır. Bu nedenle de yararları kadar, kontrol edilmediğinde öğrenci davranışları üzerinde olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Bilim ve teknoloji alanında meydana gelen gelişmeler, aracı unsurları ortadan kaldırarak doğrudan öğrenci davranışını etkilemesi nedeniyle sınıf yönetimini etkileyen etmenler arasında yer almaktadır. Öğretmen, -bu gelişmeleri engelleme ya da denetleme imkanı olmadığına göre- gelişmelerin olumlu etkilerinden yararlanabilme, öğrenci davranışı üzerindeki olumsuz etkilerini de azaltabilmenin çözüm yolları üzerinde durmalıdır (Çağlar 2008).

2.3 Sosyal Ağlar

İnsanoğlu yaratıldığından beri hep bir sosyalleşme arayışı içinde olmuştur. Bu arayış yeni sosyal ilişkilerin ve insanlar arasında sosyal ağın kurulmasına olanak sağlamaktadır. Sosyal ağ kavramı temel olarak, bireyler veya organizasyonlardan oluşan bir grup katılımcı ve bu katılımcılar arasındaki ikili ilişkilerin oluşturduğu sosyal yapıyı niteler (Wasserman and Faust 1994). Sosyal ağlarda insanların birbirine bağlanması; insanların etkileşim, ilişki ve paylaşılan bilgi aracılığıyla gerçekleşmektedir. Bu bağlantı

sonucunda oluşan sosyal yapı birey, yazar, okur üçlüsünden oluşmaktadır. Sosyal boyutun temellerini; ilişki kurma, bilgi paylaşımı, paylaşılanları geliştirme, işbirliği içinde olma, içeriğin bireyselleştirilmesi gibi yapılar oluşturmaktadır (Hargreaves 2002, Bartlett-Bragg 2006).

Şekil 2.2'de ilişkiler ağı, geleneksel sosyal ağ ve bilgisayarla sosyal ağ gösterilmiştir. Bilgisayar ile sosyal ağ, üyelerin birbirleriyle iletişim bakımından daha heterojen, yapısal olarak daha karmaşık ve diğer ağlar ile bağlantılıdır (Lea 2006).

Şekil 2.1 Sosyal Ağ yapıları (Lea 2006).

Özmen vd. (2012) sosyal ağı, en az bir veya birden çok toplumların birbirine bağlanmış, dolayısıyla toplumsal bir ilişki kuran fertler, nadiren ortaklıklar ve roller olarak belirtmiştir. Sosyal ağların gelişiminin temelinde ve popülaritesinin artmasında web 2.0 teknolojisi bulunmaktadır (Murat ve Mübin 2012). Bu kavramı ilk olarak ortaya atan 2004 yılında O'reilly yayın grubundan Tim Oreilly'dir (İnt.Kyn.4). O'reilly (2007), web 2.0 uygulamalarını, coğrafi, zamansal veya teknolojik yetenek sınırlaması olmadan, her bireyin internette bilgi üretmesi, paylaşması, işbirliği yapması ve iletişim kurmasını

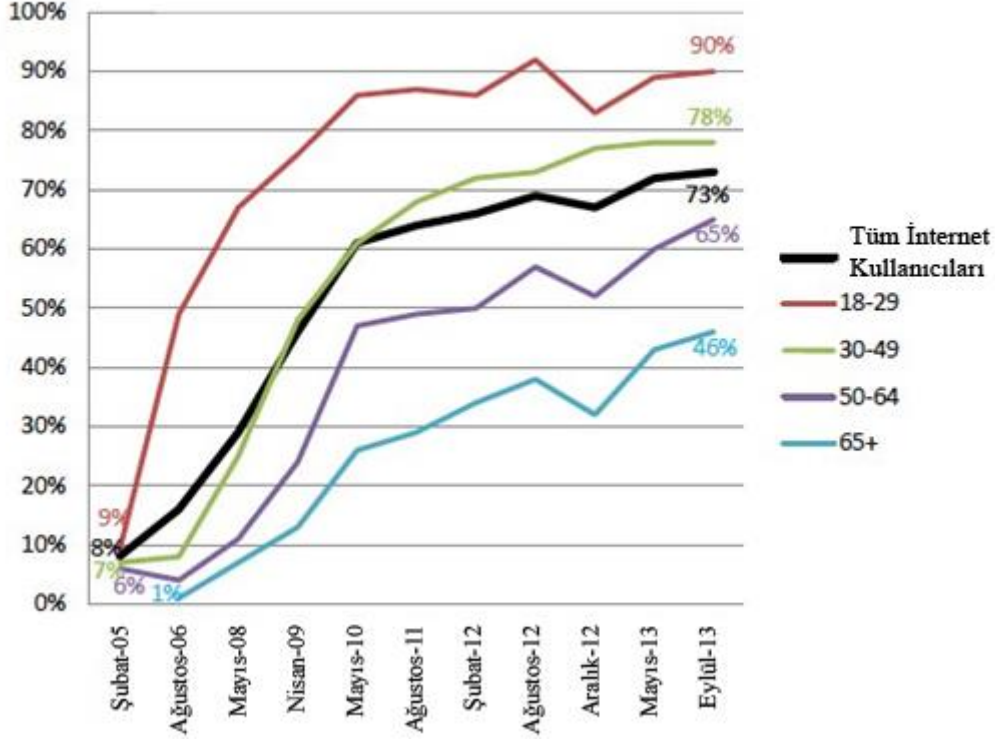
sağlayan web tabanlı uygulamalar ve servisler olarak tanımlamaktadır. Web 2.0 ile oluşturulan sosyal ağların kullanım amacı, kişilerin birbirleri ile paylaşımında bulunmasına dayanmaktadır (Akar 2010). Web 2.0 teknolojisi ile beraber internet kullanıcıları, internet okurluğundan internet okur-yazarı konumuna geçmişlerdir (Horzum 2010).

Web tabanlı ilk sosyal ağlardan olan "Classmates.com" 1995 yılında kişilere, geçmişteki sınıf arkadaşlarını bulma hizmeti sunmuş, bir diğeri "SixDegrees.com" 1997 yılında adlı internet sitesi ise profil yaratma ve arkadaşlarını listeleme olanağı sunmuştur (Boyd and Ellison 2007). Gelişimi çok hızlı olan sosyal ağlara bakıldığında, kısa bir zamanda günlük hayatımızda daha köklü bir biçimde yer alarak farklı yaş gruplarından kullanıcılara sahip oldukları görülebilir (Waters *et al.* 2009).

Sosyal ağlar daha çok günlük yaşamın bir uzantısı olmakla beraber, arkadaşlara ulaşmak, özel yaşamla ilgili bilgiler paylaşmak, yeni arkadaşlıklar kurarak kendini tanıtmak gibi çeşitli sosyal ilişkiler kurmak amacıyla kullanılmaktadır. Sosyal ağlar öğrenme-öğretme süreçlerini şekillendirmek için de yeni imkanlar sunmaktadır (Özmen *et al.* 2011). Sosyal ağlar sadece bireylerin kullanımı dışında, profesyonel grupların da ağ kurarak gruplar arasında iletişime geçmelerine, işbirliği yapmalarına ve kariyerlerini geliştirmelerinde büyük katkı sağlamaktadır (Ploderer *et al.* 2010).

Günümüz sosyal ağ sitesi kullanıcıları, bu ortamları yeni kişilerle tanışma ve sosyal ağlarını genişletmeden ziyade, var olan çevrimdışı sosyal ağlardaki bireylerle iletişim kurma ve bu ilişkileri yürütme amacıyla kullanmaktadır (Boyd and Ellison 2007). Benzer şekilde sosyal ağ kullanıcılarının, kullanmayanlara göre daha az yalnızlık çektikleri, daha yakın ilişkiler kurabildikleri belirtilmiştir. Yine bu ağları kullanan kişiler birbirlerine güven duyduklarını ve sosyal ağlardaki arkadaşları tarafından destek gördüklerini ifade etmektedirler (İnt.Kyn.1).

2005 -2013 Yılları Arasında Yaşlara Göre Sosyal Ağ Kullanım Oranı

Şekil 2.2 2005 -2013 Yılları Arasında Yaşlara Göre Sosyal Ağ Kullanım Oranı (İnt. Kyn.1).

2014 Ocak ayı itibarı ile yapılan araştırmada internet kullanıcılarının %74'ünün en az bir sosyal ağ hesabı olduğunu Şekil 2.1 de görülmektedir. Bu oran 18-29 yaş arasında %89 oranına kadar çıkmaktadır (İnt.Kyn.1). 51 ülkede yirmi sekiz bin kişi üzerinde gerçekleştirilen bir araştırma sonucuna göre, günümüzde en çok ziyaret edilen sosyal ağlar Facebook, Blogger, Twitter, foursquare, Wordpress, LinkedIn, Pinterest, Google+, Tumblr, Myspace ve Wikia'dır (İnt.Kyn.2). Başka bir araştırmaya göre 2012 yılı sosyal medya kullanımında sosyal ağların durumları Çizelge 2.1'de sunulmuştur (İnt.Kyn.3).

Çizelge 2.1 2012 yılında sosyal ağların durumu Sosyal Ağ (İnt.Kyn.3).

Sosyal Ağ	Durumu
Facebook	-Dünya genelinde 350 milyondan fazla kullanıcı Facebook bağımlılık sendromundan muzdariptir. -Her Facebook kullanıcısının ortalama 130 arkadaşı var.
Twitter	- Sahip olduğu kullanıcı sayısı dikkate alındığında, Twitter bir ülke olsaydı dünyanın en büyük 12. ülkesi olurdu. -Saniyede 750 yeni tweet gönderiliyor.
LinkedIn	-200 farklı ülkeden 160 milyon üyesi var. - LinkedIn her saniye 2 yeni üye kazanıyor. - 1 milyon LinkedIn grubu var.
YouTube	- En çok izlenmiş olan YouTube videosunun izlenme sayısı 532 milyonu geçti. - Ortalama bir ziyaretçi YouTube’da ortalama 15 dakika geçiriyor.
Blog’lar	- Her ay 3 milyon yeni blog açılıyor. -Yüzde 60’ını 25-44 yaş aralığının oluşturduğu blog yazarlarının yüzde 20’si 6 yıldan uzun zamandır bu işle uğraşılıyor ve -Profesyonel blog yazarlarının ortalama 4 blog’u bulunuyor.
Pinterest	- Kullanıcıları site üzerinde ortalama 16 dakika geçiriyor. - Yüzde 27,4 ile en popüler yaş grubu 25-34 yaş aralığı.
Instagram	- Her saniye 575 fotoğraf beğeniliyor. - Siteye her gün 5 milyon yeni fotoğraf yükleniyor. - Kullanıcıların yüzde 25’i üçten fazla fotoğraf yüklemiş durumda.
Google+	- Google+’ın +1 butonu günde 1 milyardan fazla kez kullanılıyor. - Google+ kullanıcıları arasında öğrenciler birinci sırada. -Her gün 625 bin yeni kullanıcı Google+’a katılıyor.

Çevrimiçi sosyal ağlar, bilgisayarla yapılan görüşmelerden oluşan ağlardır. Ağlar, aynı şirket, benzer departman ya da benzer disiplinde çalışan ortak yakınlığı olan ve değişik mekan, değişik saatlerde çalışan, değişik disiplinlerde uzmanlaşan gibi farklı yönlerde değişiklik gösteren insanlar arasındaki sohbetlerden gelişir. İnsanlar değişik zaman ve mekana dağıldığında sohbetlerini internet ya da çevrimiçi bir şekilde gerçekleştirmek ihtiyacındadır (Kimball and Rheingold 2003). Teknolojinin ilerlemesiyle Flickr, YouTube ve Slideshare gibi paylaşım için, blog, wiki ve twitter gibi içerik üretimi, iletişim ve işbirliği için ve Facebook, Elgg ve Ning gibi insanları birbirine bağlayan, değişik araştırma gruplarını destekleyen uygulamalar çıkmıştır (Conole *et al.* 2010). Araştırmalara göre; teknolojinin gelişimi ile dünyanın her yerinden insanlar gitgide Facebook gibi uygulamalara dikkatlerini fazlaca vermekte ve bu uygulamaların kullanıcı sayısı günden güne artmaktadır. Sosyal ağlar, her ülkede kullanım sayısı açısından farklılık gösterebilir, fakat dünya üzerindeki büyüme ivmesi benzerdir (Goad 2009).

2.4 Eğitimde Sosyal Ağlar

Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasının temelinde sosyal öğrenme vardır. Bandura'nın sosyal bilişsel kuramı, insanların çevresindeki kişilerle etkileşimde bulunarak daha etkili ve kalıcı öğrenebileceğini öne sürer (Eyyam *et al.* 2012). Kimball ve Rheingold (2003)'a göre de eğer bilgi insanların birbirini eğitebildiği bir sohbet şeklinde ise bilginin etkililiği çoğaldığı belirtilmektedir.

Çevrimiçi veya web tabanlı öğrenme ortamları esnek ve verimli bir ortam sağlarken, yüz yüze eğitim ortamları öğrencilerin öğrenmeleri için gerekli rehberliği ve sosyal etkileşimi sağlamaktadır (Abate 2004). Sosyal ağlar kişilerin kendini ifade etmesine, ilgi duydukları gruplar kurmasına, işbirliği içinde olmasına ve paylaşım yapmalarına imkan sağlayan ortamlardır (Murray 2008). Sosyal ağlar, kişilerin yaratıcı düşünme becerilerinin ve informal öğrenmelerinin gelişimini de sağlamaktadır (Lee and McLoughlin 2007). Bu özellikler de sosyal ağ sitelerinin eğitsel anlamda kullanılmasının önemini bir hayli arttırmaktadır (Tonta 2009).

Jones vd. (2010)'e göre sosyal ağlar öğrenme ve öğretim deneyimlerini zenginleştirir ve

bu nedenle yüksek öğretimdeki öğrenciler, akademisyenler ve kurumlar için yararlıdır. Araştırmalara göre, bu ağlar iletişim becerilerini geliştirir, katılımı ve toplumsal bağı güçlendirir, akran desteğini ve işbirlikçi öğrenmeyi desteklemektedir (Jones *et al.* 2010).

Sosyal ağlar içeriğe erişim sağlama, sürekli gelişen bilgiye ulaşma ve bu bilgiye ulaşma alışkanlığını geliştirerek bilginin daha kalıcı olmasını sağlar. Eğitim ortamlarında çevrimdışı sosyal ilişkiler de bunu yapabilir, yapmalıdır da; ancak ikisi arasındaki fark çevrimiçi sosyal ağlarda ilişkiler yerellikten çıkıp küresel fırsatlar oluşturulmasına imkan tanır. Bu sayede bilgi, çevrimiçi ortamlardan çevrimdışı ortamlara, küreselden yerele transfer edilebilir (Mejias 2005).

Sosyal ağların eğitimde kullanılabilirliği üzerine yapılan araştırma ve çalışmalar İnternet teknolojisi ve Web 2.0 teknolojisiyle başlamıştır. Karaman vd. (2008), yaptıkları araştırmada sosyal ağların kurulmasının temelinde olan web 2.0 teknolojisinin getirdiği yeniliklerin eğitimde kullanılmasıyla yeni öğrenme ortamları oluşturulduğu ve bu ortamların öğrenmelere yardımcı olduğu ve kolaylaştırdığı, öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirdiği ve küme çalışmalarını desteklediği gözlemlenmiştir.

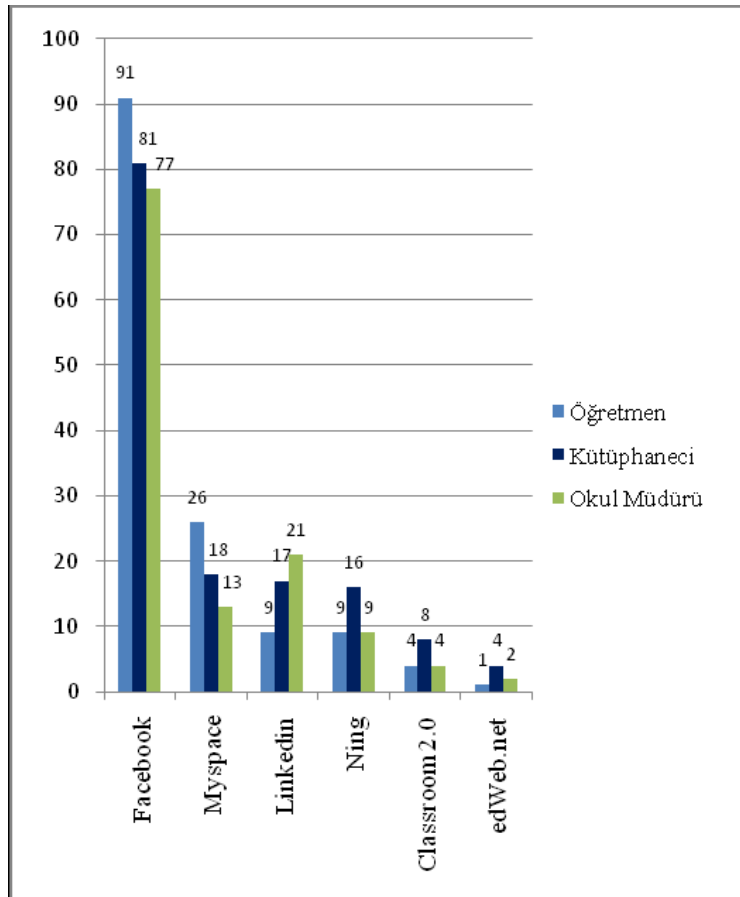
Karaman vd. (2008) yaptığı çalışmada sosyal ağların mimarisi olan web 2.0 teknolojisinin eğitim ortamına kattığı yenilikleri şu şekilde sıralanmıştır (Karaman *et al.* 2008):

- Grup çalışması alışkanlığı
- Etkili öğrenme
- Üst düzey düşünme becerileri
- Bilgi okur-yazarlığı
- Yapılandırıcı problem çözme
- Öğrenciye uygunluk (ilgi çekme)
- Bireysel gelişim
- Sorumluluk alma

Muñoz vd. (2010) yaptıkları araştırmada derslerde, sosyal ağdan kültürel rehberlerin

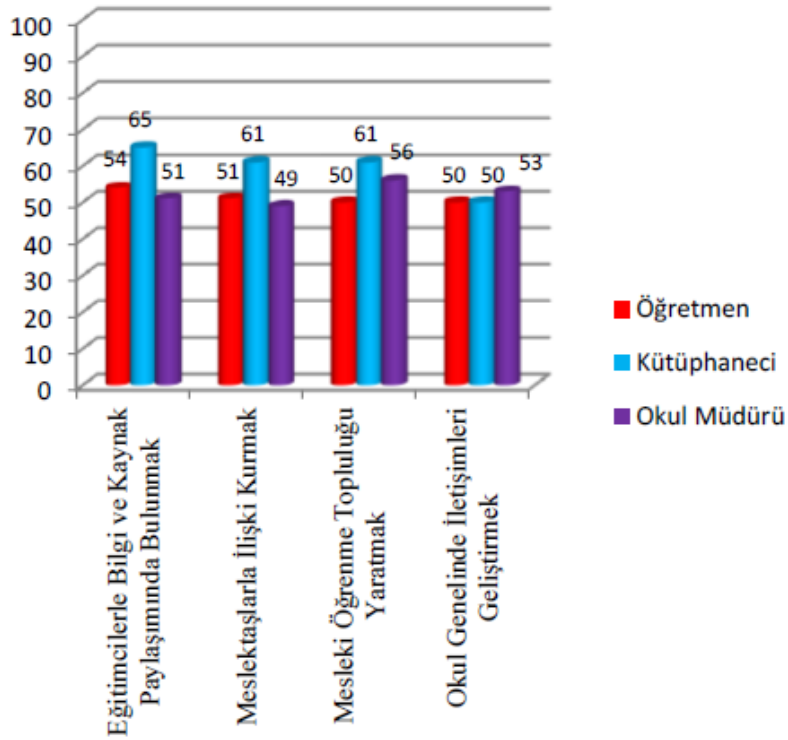
hazırlanması ve programlama uygulamaları için konulara uygun resimler, mesajlar, ödevler, olaylar ve uygulamalar bakımından öğrenciler tarafından eğitim amaçlı yararlanılabileceğini söylemektedir. Buna ek olarak, internet adresleri ve videoları paylaşmada, google belgeleri ile bağlantı kurup öğrencilerin sunularını, ödevlerini ve diğer ürünlerini paylaşmada öğretmenler için önemini vurgulanmaktadır (Muñoz *et al.* 2009).

Amerika'da Schmucki vd. (2010) tarafından "Eğitimde Sosyal Ağlar; Pratikler, Politikalar ve Gerçekler" adında yapılan bir araştırmaya 601 öğretmen, 381 okul müdürü ve 262 kütüphaneci olmak üzere 82.900 eğitimci katılmıştır. Bu katılımcıların en sık girdikleri veya üye oldukları ağlar Şekil 4.1'de gösterilmektedir (Schmucki *et al.* 2010).

Şekil 2.3 Eğitimcilerin Sosyal Ağlara Üye Olma Oranları (Schmucki *et al.* 2010).

Araştırma sonucuna göre, okul müdürlerinin, öğretmenlerin ve okul kütüphanecilerinin farklı oranlarda ve benzer zamanlarda birden fazla değişik sosyal ağlara üye oldukları görülmektedir. Bunun yanında eğitimcilerin büyük bir oranda facebook'a üye oldukları ortaya çıkmaktadır. Yine bu araştırmada sosyal ağların eğitim için kullanılma bulguları da incelenmiştir. Bu verilere ilişkin bilgileri Şekil 4.2'de gösterilmiştir. Öğretmenler ve okul kütüphanecileri, bu ağları eğitimcilerle bilgi ve kaynak alışverişinde kullanmakta; okul müdürleri ise daha çok mesleki öğrenme toplulukları kurmak amacıyla kullanmaktadır (Schmucki *et al.* 2010). Bu da, sosyal ağların eğitimciler için önemli bir yeri olduğunu ve onlar tarafından etkin bir biçimde kullanıldığını göstermektedir.

Şekil 2.4 Eğitimde Sosyal Ağları Kullanma Amaçları (Schmucki *et al.* 2010).

3. MATERYAL ve METOT

Bu çalışma iki aşamalı yürütülmüştür. Birinci aşamada Gündüz (2014) tarafından sınıf yönetiminde kullanılmak üzere geliştirilen www.mavikurdele.net internet adresinden erişilen sosyal ağ sitesi incelenmiştir. İkinci aşamada ise sınıf yönetimi için geliştirilen bu sosyal ağ, bir ortaokulda iki ayrı sınıfa bir öğretmen tarafından kullanılmış ve kullanım sonrası uygulanan anketlerde elde edilen veriler nicel yöntemlerle değerlendirilerek eğitsel ortamlarda kullanımının faydaları incelenmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

Bu çalışmanın yürütülmesinde deneysel desenlerden deneme öncesi model kullanılmıştır. Literatürde deneysel desenler deneyde kullanılan değişken sayısı, düzeyi, deney gruplarının sayısı gibi farklı değişkenlere göre sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmalar içerisinde literatürde en çok kabul göreni, Campell ve Stanley (1963)'in geliştirdiği, denemeye katılan grup sayısının, kontrol önlemlerinin ve zamanın dikkate alınarak yapıldığı sınıflandırmalarıdır (Karasar 2005). Bu araştırmada Campell ve Stanley (1963) sınıflandırmasında deneme öncesi modellerden tek grup son test modeli kullanılmıştır.

Campel ve Stanley (1963) sınıflandırmasında deneme öncesi modellerden tek grup son test modelinde araştırmacılar gruba bir uygulama yaparlar ve uygulama sonrasında yaptıkları bir son test ile yaptıkları uygulamanın çıktılara olan etkisini araştırırlar. Bu desende yapılan araştırmalarda bir kontrol grubu olmadığı için çıktıya olan etki hakkında bir yorum yapmak mümkün değildir. Aynı zamanda bir ön test de yapılmadığından çıktıya olan etkinin gruptan kaynaklanıp kaynaklanmadığı da bilmek mümkün değildir (Karasar 2005). Bu deney deseninin tercih edilmesinin nedeni araştırmada araştırma grubu daha önce eğitimde sosyal ağları kullanmamış olmalarıdır. Araştırma verileri nicel yöntemler kullanılarak analiz edilmiş, frekans ve yüzde tabloları aracılığı ile sunulmuştur.

Örneklemin seçilmesinde basit tesadüfi ve tabakalı örneklem yöntemine başvurulmuştur. Araştırmanın yapıldığı ilden bir okuldaki öğretmen ile görüşülmüş ve

uygulamayı yapmak istediği sınıf düzeyine göre çalışma grubu seçilmiştir. 8. sınıf düzeyindeki öğrencilerden istekli olanların eğitsel sosyal ağı bağlanmaları ve kullanıcı kaydı yapmaları istenmiştir. Eğitsel sosyal ağın kayıtlarına göre okuldan 20 kız 24 erkek olmak üzere toplamda 54 öğrenci ve bir öğretmen sosyal ağı kullanmaya başlamıştır.

3.2 Eğitsel Sosyal Ağ Sitesi

3.2.1 Genel Yapısı

www.mavikurdele.net sitesi sınıf yönetiminde kullanılmak üzere Gündüz (2014) tarafından geliştirilmiştir. Sosyal ağ sitesinin geliştirilmesinde waterfall (şelale) modeli yazılım geliştirme metodu izlenmiş ve c# programlama dili ile kullanılmıştır. Eğitsel olarak geliştirilen bu sosyal incelenmiş ve bu incelemeler sonucunda aşağıdaki özellikleri bu çalışmada etkin şekilde kullanılmıştır.

a. Gruplar: Geliştirilen eğitsel sosyal ağda paylaşımlar grup adı verilmiş sanal sınıflar içerisinde yapılır. Öğrenciler bir gruba kaydolmak için o grubun grup kodunu bilmeli veya öğretmen tarafından gruba davet edilmelidirler. Resim 3.1’ de bir grubun ana ekranı görülmektedir.

Resim 3.1 Sosyal ağda bir grubun ana ekranı

b. Mesajlar: Sosyal ağların yaygınlaşmasıyla kişilerin elektronik ortamda birbirlerine psikolojik zarar vermeleri mümkün olup bu noktada siber zorbalık kavramı ortaya çıkmıştır (Çiftçi 2010). Sosyal ağlar kişilerin birbirlerine hızlı bir şekilde erişebilmelerine imkan tanırken, siber zorbalık gibi olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir. Siber zorbalık özel mesajlaşma yoluyla çirkin mesajlar gönderilmesi yoluyla gerçekleşmektedir (Kwan and Skoric 2013). Çalışmada kullandığımız eğitsel sosyal ağda öğretmenin öğrencilerin özel mesajlarına müdahale imkanı bulunmadığı gibi bu özellik öğrenciler için de kısıtlanmıştır. Öğrenciler öğretmenleri ile istedikleri gibi mesajlaşabilirken, kendi aralarında özel mesaj gönderememektedirler.

c. İlgiler: Bu bölümde benzer ilgilere sahip öğrencilerin bir araya gelerek ortak paylaşımlar yapmalarına izin verilmektedir (Resim 3.2).

Resim 3.2 Eğitsel sosyal ağda ilgi alanı

d. Profil Sayfası: Sosyal ağlarda bireylerin kendileri hakkında ilgiler, buldukları yer, yaş, fotoğraf gibi özelliklerin yer aldığı bölümlere profil sayfaları

olarak adlandırılır (Boyd and Ellison 2007). Uygulanan sosyal ağda üyenin profil sayfasında isim, yaşadığı yer, fotoğraf, okulu, kayıtlı olduğu gruplar, aldığı ödüller (kurdele) ve sosyal ağdaki son etkinlikleri yer almaktadır(Resim 3.3).

Resim 3.3 Eğitsel sosyal ağda bir kullanıcının profil sayfası

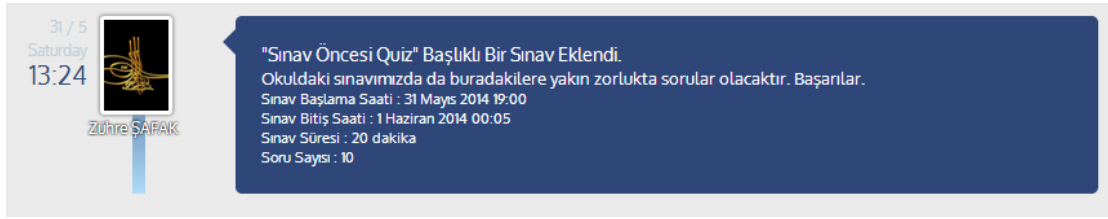
e. Etkinlikler: Etkinlikler özelliği sosyal ağlar ve öğrenme yönetim sistemlerinde önemli bir yere sahiptir. Uygulanan eğitsel sosyal ağda bireyler etkinlikler oluşturarak çevrimdışı ve çevrimiçi toplantılar düzenleyebilir, bu özellik daha çok yaklaşan sınav, ödev gibi olayları hatırlatma amacı ile kullanılır. Öğrenciler, etkinlikler sayfasından hem öğretmenlerinin eklemiş olduğu etkinliklere katılabilir, hem de yaklaşan ödev, sınav gibi olayları görüntüleyebilmektedirler (Resim 3.4).

Resim 3.5 Bir kullanıcının kütüphanesinin görünüm

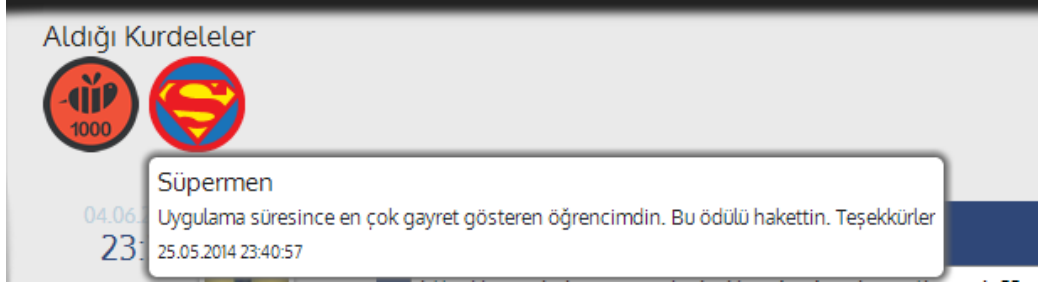
g. Sınavlar: Sosyal ağı eğitsel yapan özelliğinden bir tanesi sınavlar bölümüdür. Sınavlar hem dersin grubunun duvarında hem de etkinlikler sayfasında yayınlanır. Uygulama sırasında yapılan sınavın grup içerisindeki görünümü Resim 3.6'daki gibidir.

Resim 3.6 Yapılan bir sınavın öğrenciye grup içerisindeki görünümü

h. Ödevler: Yine sosyal ağın eğitsel özelliklerinden birisi de ödevlerdir. Öğretmen öğrencilerine belli görevleri belli süreler içerisinde yapmaları doğrultusunda ödevler verip, bunların sonucunda bir ödev raporu gönderilmesini isteyebilir. Öğrenciler yaptıkları ödevleri dijital veri olarak gönderebilir.

i. Ödüller: Öğrencilere gösterdikleri olumlu davranışlarda sistem üzerinden simgesel ödül verilebilmektedir. Öğrencilere öğretmen tarafından verilen ödüller öğrencinin eğitsel sosyal ağ kullanım sıklığını artırmak ve öğrenciyi derse motive etmek açısından önemlidir. Benzer ödül sistemleri Edmodo ve Foursquare gibi sosyal ağlarda yer almaktadır. Bir öğrencinin profilinde eğitsel sosyal ağda almış olduğu ödüllerin görüntüsü çıkmaktadır (Resim 3.7).

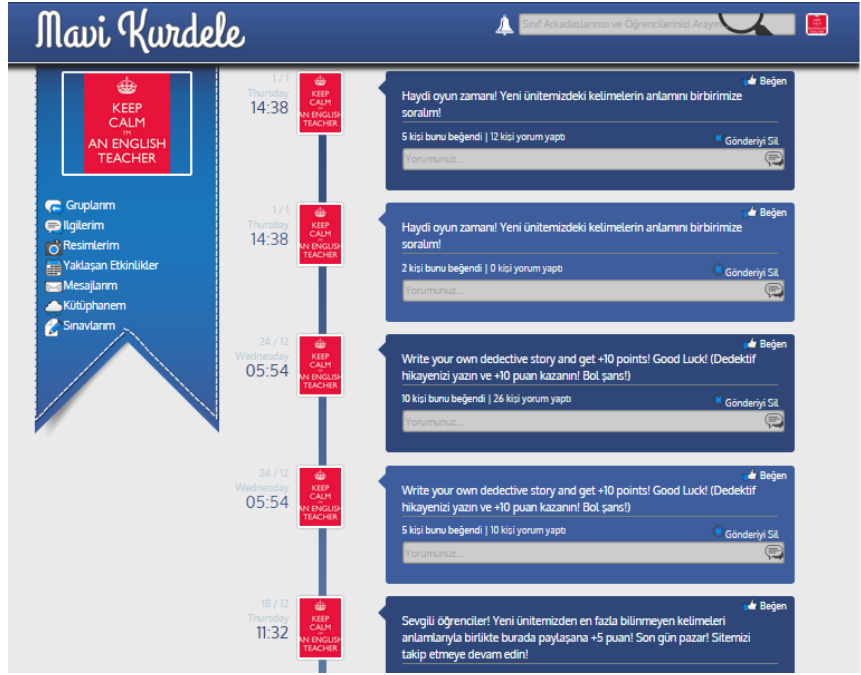
Resim 3.7 Öğrencinin aldığı ödüllerin (kurdele) profilindeki görünümü

j. Anketler: Eğitsel sosyal ağda ders sonunda veya ders esnasında anlık dönüt alma aracı olarak anket bölümü bulunmaktadır. Anketler demokratik bir sınıf ortamının oluşturulmasında öğrenci görüşlerini almak adına önemli bir özelliktir.

k. Mobil Cihazlardan Kullanılabilme: Teknolojinin gelişmesiyle akıllı cep telefonları, tablet bilgisayarlar gibi mobil cihazların yaygınlaşmasının sonucu olarak bireyler sürekli olarak bilgiye erişim sağlayabilmektedirler. Böylelikle kişiler istedikleri zaman sosyal ağa bağlanabilmektedirler. Bu açıdan uygulanan eğitsel sosyal ağ, tablet ve mobil cihazlar için kullanma imkanı sunmaktadır. Yetişkinlerde akıllı cep telefonu sahip olma oranının %58'lere çıktığı günümüzde (Fox and Rainie 2014), özellikle eğitsel sosyal ağın hedef kitlesi olan gençlerin mobil cihazlardan eğitsel ağa zaman ve yerden bağımsız olarak bağlanmak isteyeceklerdir. Eğitsel sosyal ağ farklı cihazlardan rahat kullanım sağlayacak “responsive - esnek” tasarım yöntemi ile oluşturulmuştur. Farklı cihazlardaki görünümler Resim 3.8, Resim 3.9 ve Resim 3.10’de görülmektedir.

Resim 3.8 Sosyal ağın ana ekranının masaüstü bilgisayarlar ve daha büyük ekranlarda görünümü

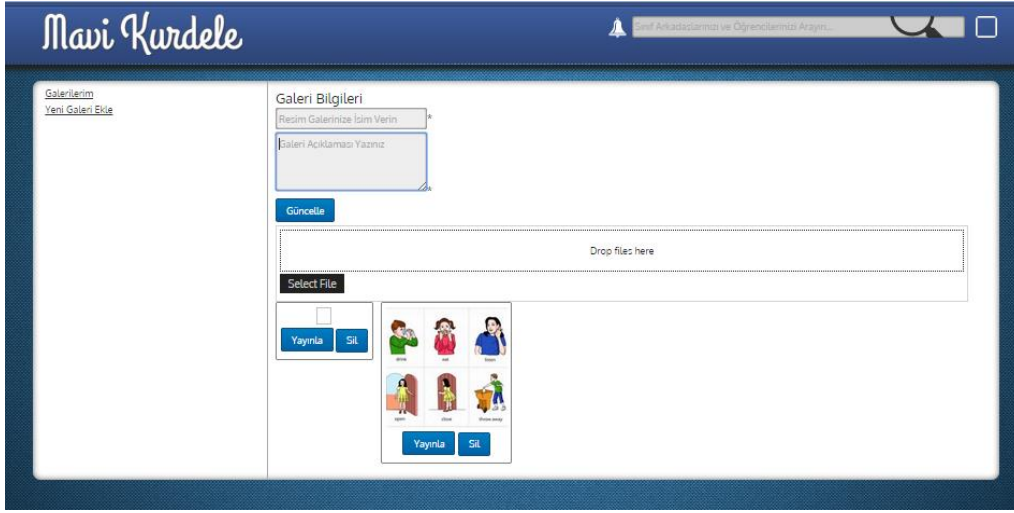
Resim 3.9 Sosyal ağın ana ekranının tablet bilgisayarlardan görünümü

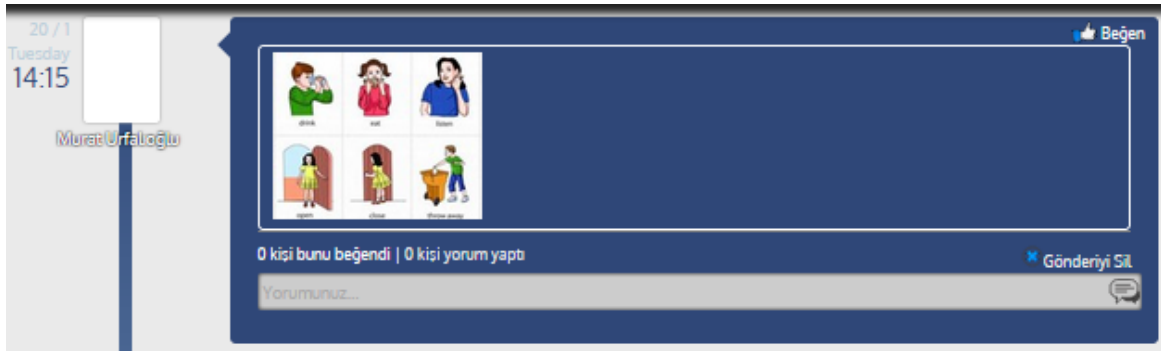
Resim 3.10 Sosyal ağın ana ekranının cep telefonlarından görünümü

Bu özelliklerin yanı sıra gönderiler ve link, çoklu ortam ürünleri, resimler ekleme (Resim 3.11-12), bildirimler (Resim 3.13), sınıf arkadaşlarını görüntüleme (Resim 3.14)

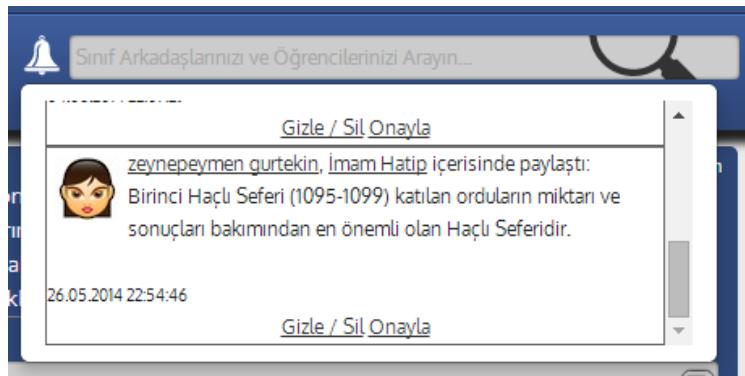
gibi özellikler de uygulanan sosyal ağda yer almaktadır.

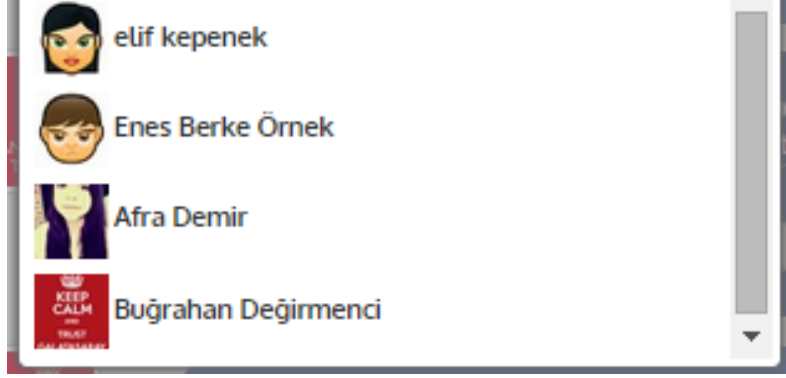
Resim 3.11 Resim ekleme paneli.

Resim 3.12 Öğretmen tarafından paylaşılmış bir resim.

Resim 3.13 Öğretmenin öğrencilerin gönderilerini onayladığı bildirimler bölümü

Resim 3.14 Gruptaki öğrencilerin listesi

3.2.2 Uygulamanın İşleyişi

Uygulanan eğitsel sosyal ağda sistemin işleyişi şu adımları takip eder: İlk olarak öğretmen sisteme kayıt yapmak için kendisinden istenen bilgileri doldurur (Resim 3.15). Ardından kayıt olurken girmiş olduğu e-posta adresine gelen doğrulama kodu ile sisteme ilk girişini yapar. Sisteme ilk girişte öğretmenden kişisel bilgileri istenir (Resim 3.16). Burada öğretmenden bir resim belirlemesi de istenir. Öğretmen ister kendi fotoğrafını ekler, isterse de sistemde yer alan resimlerden birisini profil fotoğrafı olarak belirleyebilir.

Mavi Kurdele

Öğretmenler

Kullanıcı Adınız

E-Posta Adresiniz

Şifreniz

Şifrenizi Doğrulayın

Bayan

Kaydol

Vazgeç

Resim 3.15 Öğretmen ilk sayfada kaydı yapmak için doldurulması gerekli form

Mavi Kurdele'ye hoşgeldiniz. Kullanmaya başlamadan önce sizden bazı bilgilerinizi almamız gerekiyor.
Lütfen aşağıdaki bilgileri eksiksiz doldurunuz.*

Kişisel Bilgileriniz

Adınız

Soyadınız

Bayan

1 1 1940 Doğum Tarihiniz

Web Site Adresiniz

Okul Bilgileriniz

Okulunuzun Adını Yazınız [Okulunuzu Bulamadıysanız Ekleyiniz.](#)

Resim Ekleyin

Varolan bir resmi seçin veya bilgisayarınızdan bir resim yükleyin.

Resim Seç

Dosya Seç Dosya seçilmedi

Bilgilerimi Kaydet.

Resim 3.16 Kullanıcı kaydından sonra sisteme ilk girişte doldurulması gereken bilgiler

Öğretmen ilk girişini yaptıktan sonra girdiği sınıfları veya dersleri temsil eden gruplarını oluşturmalıdır. Bir grup oluşturmak için gerekli bilgileri dolduran öğretmenin, sonraki yapacağı iş öğrencilerini grubuna eklemektir. Öğrenciler daha önce başka bir ders için kayıt olmuş iseler onları sistem üzerinden davet ederek gruba ekleyebilir. İlk defa kayıt olacak öğrenciler için iki farklı yöntem vardır. Birincisi öğretmen, öğrencilerinin mail adreslerini biliyorsa onları gruba davet eden bir e-posta sistem aracılığı ile gönderebilir (Resim 3.17). İkinci olarak da grup ekranının solunda yer alan grup kodunu öğrencilere bildirerek, kayıt olmalarını isteyebilir.

Üye Olan Öğrencilerimi Davet Edeceğim
Öğrencim Mavi Kurdele Üyesi Değil
Öğrencilerinizi Davet Edin
denememail@hotmail.com
Ali KAYA
Listeye Ekle
Davet Et

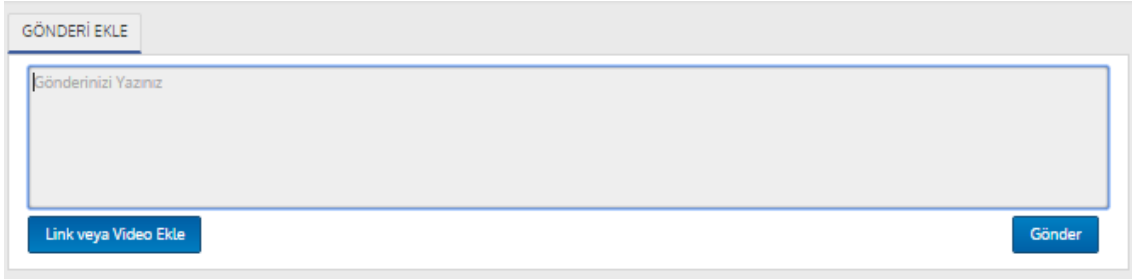
Resim 3.17 Eğitsel sosyal ağı kayıtlı olmayan öğrencinin davet edilmesi

Öğretmenin öğrenciyi iki yoldan biriyle muhakkak eklemesi gerekmektedir. Aksi halde öğrenci sisteme kayıt olamaz. Öğrenciler kayıt olmak için ise ya öğretmenlerinin göndermiş oldukları e-postadaki (Resim 3.18) bağlantıya tıklayarak kayıt formunu doldururlar ya da öğretmenlerinin vermiş olduğu grup kodunu öğrenci kayıt formundaki ilgili alana yazar ve kayıt formunu doldurabilirler. Bir grup kodu ile sisteme kayıt olan öğrenciler doğrudan o gruba eklenirler. Eğer farklı bir gruba kayıt olmak isterlerse, o grubun öğretmenine erişerek davet edilmelerini sağlamalıdır.

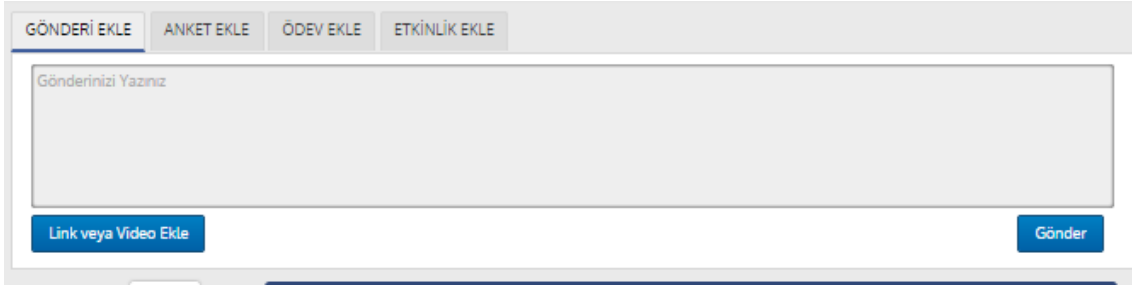

Resim 3.18 Bir gruba davet edilen öğrencilere giden davet e-postası

Öğretmen ve öğrenciler yukarıdaki işlemleri gerçekleştirdikten sonra gruba dâhil olabilir ve paylaşımlara başlayabilirler. Öğrenciler grup içerisinde metin tabanlı gönderiler dışında anketler yayımlayabilirler ve isterlerse metin tabanlı gönderilerine bir bağlantı ve video, ses dosyası gibi çoklu ortam ürünleri ekleyebilirler (Resim 3.19). Öğretmenler ise öğrencilerden farklı olarak ödev, sınav ve etkinlik türünde paylaşımlarda bulunabilirler (Resim 3. 20).

Resim 3.19 Öğrenci sayfasından gönderi ekleme paneli

Resim 3.20 Öğretmen sayfasından gönderi ekleme paneli

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak, sosyal ağların eğitsel kullanımı ölçeği, eğitsel sosyal ağ kullanışlılık anketi ve veri çeşitleme amacı ile eğitsel sosyal ağın log (kayıt) verilerinden yararlanılmıştır.

3.3.1 Sosyal Ağların Eğitimde Kullanım Ölçeği

Bu ölçek Mazman (2009) tarafından Facebook sosyal ağının eğitsel bağlamda kullanımı için geliştirilmiş olup, literatür çalışmaları incelenmiş ve eğitsel kullanım ile ilgili iletişim, işbirliği ve materyal/kaynak paylaşımı olmak üzere 3 faktör ortaya konulmuştur. 11 madde ve 10'lu likert (1=Hiç katılmıyorum ve 10=Tamamen

katılıyorum) tipinde geliştirilen ölçekte 6 madde iletişim, 3 madde işbirliği ve 2 madde de materyal/kaynak paylaşımı faktörlerini oluşturmaktadır. Maddelerin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları 0,58 ile 0,81 arasında değişmektedir. Ölçeğin tümünün iç tutarlık katsayısı 0,938 olarak bulunmuştur. Ölçekte iletişim faktörünün iç tutarlık katsayısı 0,90; işbirliği faktörünün iç tutarlık katsayısı 0,85; kaynak ve materyal paylaşımı faktörünün iç tutarlık katsayısı ise 0,85 bulunmuştur (Mazman, 2009). Ölçeğin kullanımından önce ölçekte yer alan Facebook ibaresi sosyal ağ olarak değiştirilmiş ve geçerlilik çalışması için kullanımının uygunluğu amacı ile geliştiriciden ve uzmanlardan görüş alınmıştır.

Sosyal ağların eğitimde kullanımı ölçeğinin bu çalışma kapsamında uygulanması sonucunda ölçeğin cronbach alpha değeri 0,913 bulunmuştur. Bu bulgu doğrultusunda bu ölçeğin ortaokullardaki öğrencilerde ve geliştirilen eğitsel sosyal ağ ortamında da güvenilir olduğu, iç tutarlılığa sahip olduğu ifade edilebilir (Tavşanlı 2002).

3.3.2 Sosyal Ağ Kullanışlılık Anketi

Araştırmacılar tarafından geliştirilen bu anket, kullanıcıların sosyal ağdaki özellikleri kullanım kolaylığını değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Ankette eğitsel sosyal ağın geneli ve belirli özelliklerinin kullanım kolaylıkları ile ilgili Evet / Kısmen / Hayır şeklinde cevaplandırılacak 15 soru yer almaktadır. Anket geliştirildikten sonra uzman görüşüne başvurulmuş ve geçerlik güvenilirliği, maddelerin açık ve anlaşılır olup olmadığı değerlendirilerek düzenlemeler yapılmış ve son hali verilmiştir.

3.3.3 Eğitsel Sosyal Ağ Kayıtları

Kullanıcı kayıtları, giriş zamanları ve sayıları, öğrenciler tarafından gönderilen paylaşımlar gibi eğitsel sosyal ağ tarafından tutulan kayıtların incelemesi ile elde edilen verilerdir. Bu veriler sosyal ağın veri tabanından çekilmiş ve gün ve saat bazında öğrencilerin sistemdeki etkinlikleri incelenmiştir.

4. BULGULAR

4.1 Sosyal Ağın Eğitimde Kullanımı İle İlgili Bulgular

Bu bölümde sosyal ağın eğitimde kullanımı ile ilgili öğrencilerden alınan yanıtlar detaylı olarak incelenmiştir. Faktörler bazında yapılan incelemelerde her bir faktördeki maddelerin aldığı puanların ortalamaları Çizelge 4.1’de görülmektedir. Buna göre iletişim faktöründeki puanların ortalaması 7,287 ve standart sapması 2,45; işbirliği faktöründeki maddelerin puanları ortalaması 7,364 ve standart sapması 2,72; materyal ve kaynak paylaşımı faktöründeki maddelerin puanları ortalaması da 6,972 ve standart sapması da 3,02 olarak bulunmuştur. Ölçeğin maddeler bazında istatistik bilgileri de Çizelge 4.2’de verilmiştir.

Çizelge 4.1 Faktörler bazında ölçek maddelerinin ortalamaları

Faktör	n	$\bar{X}$	$\bar{X}/k$	ss
İletişim	6	43,722	7,287	2,45
İşbirliği	3	22,092	7,364	2,72
Materyal / Kaynak Paylaşımı	2	13,944	6,972	3,02

Çizelge 4.2 Sosyal ağın eğitimde kullanımı ölçeği maddelerine ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

No	Madde	n	$\bar{X}/k$	ss
1	Sınıf arkadaşları arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar.	54	7,287	3,156
2	Öğretmen-öğrenci arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar.	54	7,364	3,008
3	Sınıf içi tartışmaların yürütülmesinde yararlıdır.	54	5,888	3,489
4	Ders materyallerinin ve kaynaklarının iletilmesinde kullanışlıdır.	54	7,925	2,957
5	Okul, sınıf ya da derslerle ilgili duyuruların yapılmasında etkilidir.	54	7,666	3,186
6	Ödevlerin ya da ders ile ilgili görevlerin verilmesinde kullanışlıdır.	54	7,685	3,329
7	Ortak ilgi ve gereksinimler doğrultusunda akademik gruplar (topluluklar) oluşturulmasında kullanılır.	54	7,963	3,158
8	Derslerle ya da diğer eğitsel çalışmalarla ilgili bilgi paylaşımında bulunulmasında yararlıdır.	54	7,277	2,861
9	Grup çalışmalarının yürütülmesinde kullanışlıdır.	54	7,141	3,22
10	Öğrenme için zengin kaynak ve materyale erişim sağlar	54	7,148	3,098
11	Öğretim esnasında zengin çoklu ortam desteğinin sağlanması (video, animasyon, ses...) konusunda faydalıdır.	54	6,796	3,405

4.2 Sosyal Ağın Kullanışlılığı İle İlgili Bulgular

Bu bölümde eğitsel sosyal ağ sitesini kullanan öğrencilerin eğitsel sosyal ağın kullanılışlılığına yönelik görüşleri ve bununla ilgili olarak yöneltilen sorulara verdikleri cevaplar ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Çizelge 4.3 "Sosyal ağa kolaylıkla üye olabildiniz mi?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Sosyal ağa kolaylıkla üye olabildiniz mi?	Frekans	Yüzde
Evet	35	64,8
Kısmen	11	20,4
Hayır	8	14,8
Toplam	54	100

“Sosyal ağa kolaylıkla üye olabildiniz mi?” sorusuna eğitsel sosyal ağ sitesini kullanan öğrencilerin %64,8’i evet yanıtı verirken %14,8’i hayır, %20,4’ü kısmen olarak cevaplamıştır. Buna göre öğrencilerin büyük bir kısmının (n=35) eğitsel sosyal ağ sitesine zorluk çekmeden üye olabildikleri sonucu çıkarılabilir.

Çizelge 4.4 "Sosyal ağın özelliklerini öğrenmede zorlandınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Sosyal ağın özelliklerini öğrenmede zorlandınız mı?	Frekans	Yüzde %
Evet	6	11,1
Kısmen	17	31,5
Hayır	31	57,4
Toplam	54	100

Eğitsel sosyal ağ sitesini kullanan öğrencilerin “Sosyal ağın özelliklerini öğrenmede zorlandınız mı?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %11,1’i evet, %57,4’ü hayır, %31,5’i ise kısmen olarak cevapladıkları görülmüştür. Bu yanıtlar doğrultusunda öğrencilerin çoğunluğunun (n=31) eğitsel sosyal ağın özelliklerini öğrenmede zorlanmadıkları görülmüştür.

Çizelge 4.5 "Sosyal ağın özelliklerinin kullanımında zorlandınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Sosyal ağın özelliklerinin kullanımında zorlandınız mı?	Frekans	Yüzde %
Evet	13	24,1
Kısmen	10	18,5
Hayır	31	57,4
Toplam	54	100

Çizelge 4.5’de de görüldüğü üzere eğitsel sosyal ağı kullanan öğrenciler “sosyal ağın kullanımında zorlandınız mı” sorusuna %24,1 oranında evet, %57,4 oranında hayır, %18,5 oranında kısmen cevabı vermişlerdir. Buna göre öğrencilerin çoğunluğunun (n=31) eğitsel sosyal ağın kullanımında zorlanmadığı söylenebilir.

Çizelge 4.6 "Sosyal ağın görsel tasarımını beğendiniz mi?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Sosyal ağın görsel tasarımını beğendiniz mi?	Frekans	Yüzde %
Evet	21	38,9
Kısmen	23	42,6
Hayır	10	18,5
Toplam	54	100

Ankette yer alan “sosyal ağ sitesinin görsel tasarımını beğendiniz mi” sorusuna anketi cevaplayan öğrencilerin %38,9’u evet, %18,5’i hayır, %42,6’sı ise kısmen olarak cevaplamışlardır. Bu bulgular ışığında eğitsel sosyal ağın tasarımının öğrencilerin büyük çoğunluğu (n=23) tarafından kısmen beğenildiği sonucuna varılabilir.

Çizelge 4.7 "İlk kaydolduğunuzda kişisel bilgilerinizi kolayca düzenleyebildiniz mi?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

İlk kaydolduğunuzda kişisel bilgilerinizi kolayca düzenleyebildiniz mi?	Frekans	Yüzde %
Evet	24	44,4
Kısmen	17	31,5
Hayır	13	24,1
Toplam	54	100

Eğitsel sosyal ağı kullanan öğrenciler sisteme ilk giriş yaptıklarında kişisel bilgileri istenmiştir. Buna yönelik olarak öğrencilere sorulan ilk kaydolduğunuzda kişisel bilgilerinizi kolayca düzenleyebildiniz mi sorusuna öğrencilerin %44,4'ü evet, %24,1'i hayır, %31,5'i ise kısmen cevabı vermişlerdir. Bu bulgudan hareketle öğrencilerin profil bilgilerini oluşturmada zorlanmadıkları (n=24) sonucu çıkarılabilir.

Çizelge 4.8 "Grup içinde paylaşım yaparken zorlandınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Grup içinde paylaşım yaparken zorlandınız mı?	Frekans	Yüzde %
Evet	22	40,7
Kısmen	15	27,8
Hayır	17	31,5
Toplam	54	100

Çizelge 4.8'de görüldüğü üzere öğrenciler "grup içinde paylaşım yaparken zorlandınız mı" sorusunu %40,7'si evet, %31,5'i hayır, %27,8'i kısmen şeklinde cevaplamışlardır. Buna göre öğrencilerin grup içerisinde paylaşımlarda bulunurken çoğunluğunun zorlandıkları (n=22) sonucu çıkarılabilir.

Çizelge 4.9 "Öğretmeninize kolaylıkla mesaj gönderebildiniz mi?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Öğretmeninize kolaylıkla mesaj gönderebildiniz mi?	Frekans	Yüzde %
Evet	26	48,1
Kısmen	15	27,8
Hayır	13	24,1
Toplam	54	100

Eğitsel sosyal ağı kullanan öğrenciler öğretmeninize kolaylıkla mesaj gönderebildiniz mi" sorusuna %48,1 oranında evet, %24,1 oranında hayır ve %27,8 oranında kısmen cevabı vermişlerdir. Buna göre öğrencilerin çoğunluğunun (n=26) öğretmenlerine mesaj göndermede zorluk çekmedikleri anlaşılabilir.

Çizelge 4.10 "Sosyal ağdaki anket sistemini yararlı buldunuz mu?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Sosyal ağdaki anket sistemini yararlı buldunuz mu?	Frekans	Yüzde %
Evet	30	55,6
Kısmen	15	27,8
Hayır	9	16,7
Toplam	54	100

Öğrencilerin "sosyal ağdaki anket sistemini yararlı buldunuz mu" sorusuna verdikleri cevaplar %55,6 oranında evet, %16,7 oranında hayır, %27,8 oranında kısmen şeklinde olmuştur. Bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (n=30) sosyal ağdaki anket sistemini yararlı buldukları yargısına ulaşılabilir.

Çizelge 4.11 " Ödev gönderirken zorlandınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Ödev gönderirken zorlandınız mı?	Frekans	Yüzde %
Evet	17	31,5
Kısmen	19	35,2
Hayır	18	33,3
Toplam	54	100

Eğitsel sosyal ağda öğrencilerin ödev gönderimi ile ilgili olarak sorulan "ödev gönderirken zorlandınız mı" sorusuna öğrencilerin verdikleri cevaplar %31,5 oranında evet, %33,3 oranında hayır ve %35,2 oranında kısmen şeklindedir. Bu bulgular ışığında öğrencilerin ödev gönderiminde bir kısım zorluklar yaşadıkları sonucuna varılabilir.

Çizelge 4.12 "Sınavlarda sistemden kaynaklanan zorluk yaşadınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Sınavlarda sistemden kaynaklanan zorluk yaşadınız mı?	Frekans	Yüzde %
Evet	15	27,8
Kısmen	19	35,2
Hayır	20	37
Toplam	54	100

Çizelge 4.12'de de görüldüğü şekilde öğrencilerin "sınavlarda sistemden kaynaklı

zorluk yaşadınız mı” sorusuna verdikleri cevaplar %27,8 oranında evet, %37 oranında hayır, %35,2 oranında kısmen şeklinde gerçekleşmiştir. Buna göre öğrencilerin çoğunluğunun (n=20) sınavlarda sistemle ilgili sorunu olmadığı anlaşılmıştır.

Çizelge 4.13 "Sistemde var olan kurdele ile ödüllendirme sistemini beğendiniz mi?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Sistemde var olan kurdele ile ödüllendirme sistemini beğendiniz mi?	Frekans	Yüzde %
Evet	33	61,1
Kısmen	16	29,6
Hayır	5	9,3
Toplam	54	100

Öğrencilerin eğitsel sosyal ağdaki ödüllendirme sistemi ile ilgili görüşlerini almak için sorulan “sistemde var olan kurdele ile ödüllendirme sistemini beğendiniz mi” sorusuna öğrencilerin verdikleri cevaplar %61,1 oranında evet, %9,3 oranında hayır ve %29,6 oranında kısmen şeklinde gerçekleşmiştir. Dolayısı ile öğrencilerin büyük bir kısmının (n=33) ödüllendirme sistemini beğendikleri anlaşılabilir.

Çizelge 4.14 "Sosyal ağdaki etkinlikler özelliğini yararlı buldunuz mu?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Sosyal ağdaki etkinlikler özelliğini yararlı buldunuz mu?	Frekans	Yüzde %
Evet	26	48,1
Kısmen	20	37
Hayır	8	14,8
Toplam	54	100

Çizelge 4.14’de de görüldüğü üzere “sosyal ağdaki etkinlikler özelliğini yararlı buldunuz mu” sorusuna öğrencilerin verdikleri cevaplar %48,1 evet, %14,8 hayır ve %37 kısmen olacak şekilde dağılım göstermiştir. Bu bulgular ışığında öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (n=26) sosyal ağdaki etkinlikler özelliğini yararlı buldukları sonucuna varılabilir.

Çizelge 4.15 "Mobil cihazınız ile sosyal ağına bağlandınız mı?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Mobil cihazınız ile sosyal ağına bağlandınız mı?	Frekans	Yüzde %
Evet	24	44,4
Kısmen	11	20,4
Hayır	19	35,2
Toplam	54	100

Sosyal ağın mobil kullanım oranının belirlenmesi için sorulan mobil cihazınız ile sosyal ağına bağlandınız mı sorusuna verilen öğrenci cevapları %44,4 ile evet, %35,2 ile hayır ve %20,4 ile kısmen şeklinde sonuçlanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin çoğunluğunun (n=24) sosyal ağına mobil cihazlardan bağlandığı sonucuna varılabilir.

Çizelge 4.16 "Mobil cihazdan paylaşımında bulundunuz mu?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Mobil cihazdan paylaşımında bulundunuz mu?	Frekans	Yüzde %
Evet	19	35,2
Kısmen	12	22,2
Hayır	23	42,6
Toplam	54	100

Mobil cihazdan paylaşımında bulundunuz mu sorusuna verilen öğrenci cevapları %35,2 ile evet, %42,6 ile hayır ve %22,2 ile kısmen şeklinde sonuçlanmıştır. Buna göre öğrencilerin çoğunluğunun (n=23) mobil cihazlardan paylaşımında bulunmadıkları sonucuna varılabilir.

Çizelge 4.17 "Mobil cihazdan bağlanmayı yararlı buldunuz mu?" sorusuna yönelik yanıtların dağılımı

Mobil cihazdan bağlanmayı yararlı buldunuz mu?	Frekans	Yüzde %
Evet	35	64,8
Kısmen	9	16,7
Hayır	10	18,5
Toplam	54	100

Öğrencilere sorulan; "mobil cihazlardan bağlanmayı yararlı buldunuz mu" sorusuna

verilen cevaplara bakıldığında %64,8 evet, %18,5 hayır ve %16,7 kısmen oranında gerçekleştiği görülmektedir. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun (n=35) sosyal ağa bağlanırken mobil cihaz kullanımını yararlı buldukları sonucuna ulaşılabilir.

4.3 Sosyal Ağ Kayıtlarından Elde Edilen Bulgular

Bu başlıkta eğitsel sosyal ağın tuttuğu kayıtlardan elde edilen veriler incelenmiştir. Eğitsel sosyal ağa uygulama süresince 1 öğretmen ve 54 öğrenci olmak üzere toplamda 566 giriş gerçekleştirilmiştir. Bu girişlerin gün ve saat bazında gerçekleştirilme sayıları Çizelge 4.18’de verilmiştir. Tabloda saatler, öğrencilerin derse girişi öncesi (00:00-08:59), ders saatleri(09:00-15:59), ve ders sonrası (16:00-23-59) olmak üzere 3 kısma ayrılmıştır.

Çizelge 4.18 Günler ve saatler bazında eğitsel ağa bağlanma sayıları

Saatler	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar	Toplam
0-9	7	8	2	8	2	6	5	38
9-16	50	23	40	33	8	36	35	225
16-24	24	37	70	67	62	14	29	313
Toplam	81	68	112	108	72	56	69	566

Çizelge 4.18’de de görüldüğü üzere en çok sisteme girişler öğretmenin dersi olmadığı günler (Çarşamba ve Perşembe) gerçekleşmiştir. Yine hafta içi ders saatleri girişlere bakıldığında da bu günlerde belirgin bir fazlalık olduğu göze çarpmaktadır. Bu bulgu doğrultusunda öğrencilerin öğretmenin okulda dersi olmadığı günlerde (Çarşamba ve Perşembe) sisteme daha çok girme ihtiyacında bulunmuşlardır. Dersin olmadığı günler öğrenciler eğitsel sosyal ağa bağlanıp güncellemeleri takip ettikleri görülmüştür.

Yine eğitsel sosyal ağdaki paylaşımlar yapıldıkları saatler bazında incelendiğinde ders saatinin olduğu günlerde (Pazartesi ve Salı) ders öncesinde 4, ders saatleri süresince 36, ders saati sonrasında ise 67 paylaşım gerçekleştirildiği görülmektedir. Ders saatinin olmadığı günlerde (Çarşamba ve Perşembe) ders öncesinde 8, ders saatleri süresince 56, ders saati sonrasında ise 106 paylaşım gerçekleştirildiği görülmektedir. Buna göre öğrencilerin derslerinin olmadığı eğitim-öğretim günlerinde daha çok paylaşımda

buldukları söylenebilir.

Benzer şekilde paylaşımların gün bazında incelemesi sonucunda Çizelge 4.19'deki sonuç elde edilmiştir. Sonuçlara bakıldığında dersin olmadığı günler (Çarşamba ve Perşembe) günü paylaşım sayısında diğerlerine göre fazlalık görülmektedir.

Çizelge 4.19 Haftanın günleri bazında yapılan paylaşım sayıları

Gün	Sayı
Pazartesi	49
Salı	58
Çarşamba	86
Perşembe	84
Cuma	57
Cumartesi	39
Pazar	49
TOPLAM	178

Eğitsel sosyal ağda öğrencilerin yapmış oldukları yorumların saatler bazında incelemesi yapıldığında ders saatleri öncesinde 6; ders saatleri süresince 14; ve ders saatleri sonrasında 151 olmak üzere toplamda 171 yorumda bulunulmuştur. Bu yorumların günler bazında dağılımı ise Çizelge 4.20'da verilmiştir. Bu iki tablodan hareketle öğrencilerin yaptığı yorumlar ile ders saatleri ve günleri arasında bir bağlantı kuracak olursak dersin olmadığı günler yorum sayılarında fazlalık görülmektedir. Benzer şekilde günler bazında yapılan paylaşımlar ile yorumlar arasında da aynı günler fazlalık bulunmaktadır.

Çizelge 4.20 Haftanın günleri bazında yapılan yorum sayıları

Gün	Sayı
Pazartesi	21
Salı	23
Çarşamba	46
Perşembe	35
Cuma	18
Cumartesi	15
Pazar	13
TOPLAM	171

Eğitsel sosyal ağdaki diğer özelliklerin kullanımları da incelendiğinde; 54 öğrenci ve 1 öğretmenin sisteme kayıt olduğu, öğretmen tarafından 2 anket paylaşıldığı ve bu anketlerde toplamda 318 oy kullanıldığı, öğretmene 17 mesaj gönderildiği, 1 sınav yapıldığı, yayınlanan ödeve 32 öğrenci tarafından dosya gönderimi yapıldığı, öğrencilere toplam 35 ödül (kurdele) verildiği, 63 tanesi öğretmen tarafından olmak üzere toplamda 566 sistem girişi gerçekleştirildiği, öğretmen tarafından yazılan 17 tane dâhil olmak üzere yayınlanan 205 gönderiye 142 adet yorum yazıldığı ve bu gönderilerin toplam beğeni sayısının 856 olduğu görülmektedir.

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

5.1 Sonuç

Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımının, bilgi paylaşımı için teşvik edilmesi, sosyal ağların eğitim alanında etkili kullanımına ilişkin çalışma ve araştırmalar yapılması önerilmiştir (Özmen *et al.* 2011). McLoughlin ve Lee (2007), sosyal ağ yazılımlarının paylaşım, iletişim, bilgiye ulaşma gibi konularda sahip oldukları imkanlardan dolayı pedagojik olarak değerlendirilebileceğini belirtmektedir. Çalışmada kullanılan eğitsel sosyal ağ daha önce Uşak ilinde ortaöğretim okulunda uygulanmış ve farklı eğitim kademelerinde de uygulanması öngörülmüştür (Gündüz 2014). Bu araştırma da bu öneriler ışığında gerçekleştirilmiş eğitsel sosyal ağların eğitimde iletişim, işbirliği ve kaynak / materyal paylaşımında kullanılması sonucunda sınıf yönetiminin eğitimde kalitenin artırılması boyutundaki etkileri araştırılmıştır. Araştırmanın bir diğer amacı da daha önce ortaokul kurumlarında uygulanmayan bu sosyal ağı uygulayarak bu ağın eğitim ortamında kullandırılması ve öğrenciler tarafından kullanılabilirliğinin değerlendirilmesinin araştırılmasıdır. Araştırmada ortaokul öğrencileri www.mavikurdele.net adresindeki eğitsel sosyal ağı kullanılmıştır. Ortaokul düzeyinde gerçekleştirilen ve 6 hafta süren uygulama sonunda uygulanan ölçek, anket ve kayıt dosyaları betimsel yöntemlerle analiz edilmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmada kullanılan sorularından ilki sosyal ağların eğitimde kullanılması ile ilgilidir. Bununla ilgili bulgular incelendiğinde öğrencilerin bu sosyal ağı, eğitimde iletişim amacı ile kullanılabilir bulduklarını göstermektedir. Sınıf yönetiminde öğretmen ve öğrenci iletişiminin önemli bir yeri bulunmakta, öğretmenle iletişim içinde olan öğrencinin derse karşı olumlu tutum geliştirmesinde önemli bir etkidir. Sosyal ağ sitesi öğrenci – öğretmen iletişimini okul dışında da devam ettirilmesini sağlamış olması hem öğrencilerin derse karşı tutumlarını değiştirmiş, hem de öğretmenin öğrencilerdeki istenmeyen davranışları daha hızlı ortadan kaldırdığı görüşmeler sonucu belirlenmiştir, çözümler üretebilmesine olanak tanımıştır. Bunlar sınıf rehber öğretmenleri ile görüşme sonucunda tespit edilmiştir. Baran (2010) ve Gündüz (2014) araştırmaları sonucu elde ettiği bulgular bu çalışma sonucu elde edilen bulgular ile benzerlik göstermektedir. Keleş ve Demirel (2011) tarafından da ifade edildiği üzere sosyal ağlar aynı zamanda

öğrenci- öğrenci iletişimi de güçlendirmekte ve öğrencilerin kendini ifade etme fırsatı sunmaktadır.

Öğrenciler arasındaki iletişimin gelişmesi, soru-cevap şeklindeki çalışmalar, yardımlaşmalar işbirlikli bir öğrenme ortamının oluşmasına da olanak tanımaktadır. Bir diğer araştırma konusu olan eğitsel sosyal ağlardaki işbirliği konusundaki bulgular Mazman (2009), Ekici (2012) ve Yapıcı ve Hevedanlı (2014) ile uyumludur. Eğitsel sosyal ağın; sosyal ağın eğitimde kullanımı ölçeğinin uygulaması sonucunda büyük oranda işbirlikli öğrenme için kullanılabilceği öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Ajjan ve Harsthone (2008), araştırmalarının bulguları arasında, sosyal ağların sosyal ve aktif öğrenme için gerekli bilgi paylaşımını ve işbirliğini oldukça iyi desteklediği belirtilmiştir. Sosyal ağ sitesi üzerinde verilen görevlerin yerine getirilmesinde öğrencilerin birbirleriyle işbirliği içerisinde çalışmaları ve birbirlerine yardımda istekli olmaları bunu kanıtlar niteliktedir. Demirel (2012) bir alan dersini desteklemek için sosyal ağları kullandığı araştırmasında da sosyal ağda yardımlaşmanın gerçekleştiğini sayfa analizi ve öğrenci görüşleri sonucu belirtmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgular da bu yönde olup, öğrenciler eğitsel sosyal ağ sitesinin kaynak ve materyallerin paylaşımı konusunda kullanılabilir olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Keleş ve Demirel (2011)'in yapmış oldukları araştırmada sosyal ağlarda paylaşılan dersle ilgili içeriklerin, öğrenciler tarafından ilgi çekici bulunduğunu, merak uyandırdığını, öğrenci ve öğretmenlere ders süresince kolaylık sağladığını belirtmişlerdir. Kalafat ve Göktaş (2011), sosyal ağlarda paylaşılan çoklu ortam içeriklerinin daha etkili bir eğitim ortamı oluşturduğunu ifade etmişlerdir.

Sosyal ağın kullanılabilirliği ile ilgili veriler incelendiğinde öğrencilerin eğitsel sosyal ağı çoğunlukla kullanışlı ve kolay buldukları görülmektedir (%64,8). Öğrencilerin en çok kullanışlı buldukları özellikler mobil cihazlardan bağlanabilme (%64,8), kurdele ile ödüllendirme (%61,1) ve anket (%55,6) olarak göze çarpmaktadır.

Gelişen teknoloji ile internet yaygınlaşmış, neredeyse istenilen her yerden internete

bağlanılabildiği, özellikle cep telefonlarından internete bağlanmasıyla bireylerin hemen her gittiği yerde sosyal ağ sitesi hesaplarını takip ettiği ve sosyal ağ sitelerinde çok zaman geçirildiği günümüzde bu avantajın eğitsel bağlamda kullanılmaması düşünülemez. Mobil cihazlardan eğitsel sosyal ağa bağlanılabilmesi öğrencilerin hem öğretmenleri, hem sınıf arkadaşları hem de ders içeriklerinden sürekli olarak yararlanabilmelerine olanak sağlamaktadır. Bunun yanında teknolojinin eğitimde kullanılması adına başlatılan Fatih (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi ile her öğrenciye bir tablet verilmesi ve tablet kullanımına özendirilmesi öğrencilerin en çok mobil cihazlardan bağlanma özelliğini kullanışlı bulmalarının nedenleri olarak gösterilebilir.

Eğitsel sosyal ağdaki kurdele ile ödüllendirme özelliği, bireyleri derse motive etmenin yanı sıra, istenmeyen davranışların önüne geçmek, istenilen davranışları pekiştirmek için de kullanılabilir. Uygulama süresince öğretmen ile görüşmelere sonucunda öğrencilere verilen ödüller bireylerin eğitsel sosyal ağa karşı olan tutumlarını olumlu yönde değiştirdiği belirtilmektedir. Benzer bir etkinin hem derse hem de öğretmene karşı da olması beklenilmektedir.

Bir diğer beğenilen özelliği anket ise; öğreticilere ders içerisinde anlık olarak dönüt alma imkanı sağlamaktadır. Öğretmenler ders süresince veya sonrasında dersteki bir durumu değerlendirmelerini isteyebilir. Böylelikle öğrenci kendi fikirlerinin değer bulunduğunu görmekte kendini sınıfın gerçek bir üyesi olarak görmektedir. Benzer şekilde, okulda ve sınıfta demokrasi kültürünün oluşturulması ve devam ettirilmesinde de anketlerin önemli yeri bulunmaktadır. Öğrencilerin çoğu tarafından beğeni alan bu özelliğin gerekçesi, bireylerin sınıf, okul, yeri geldiği zaman öğretim yönetimi gibi konularda alınan kararlarda hak sahibi olma istekleri görülebilir.

5.2. Öneriler

İnternet ve mobil cihazların yaygınlaşması sosyal ağları daha da cazip kılacaktır. Öğrenciler sosyal ağlarda çok zaman harcamakta derslerine gereken zamanı ayıramadığından bu eğitiminde olumsuz yansımaktadır. Sosyal ağlarda geçirilen bu zaman eğitimcilerin yönlendirmesiyle informal eğitime dönüşebilir. Eğitimciler etkili

öğrenme ortamları oluşturmak istiyorlar ise öğrencilerin normal sosyal ilişkilerini yürüttükleri sosyal ağ siteleri ile eğitimde kullanılacak sosyal ağları birbirlerinden ayırmalıdır. Eğitsel sosyal ağların kullanılması ile eğitimcilerin paylaşılan bilgileri kontrol etmesi sağlanacaktır. Böylelikle bilgi kirliliği önlenmiş olacaktır. Eğitsel olarak kullanılan sosyal ağ siteleri;

- Öğrencilerin okul ortamı dışında bilgisayar başında fazladan geçirecek zamanları eğitsel sosyal ağ sitesinde faydalı bir şekilde geçirebilir bu sayede öğrenci informal öğrenme gerçekleştirebilir. Öğretmen ve öğrenci okul dışında da iletişim kurmak amacı ile kullanılabilir.
- Fatih projesi ile her öğrenciye tablet ulaşması planlanan ülkemizde böyle sitemlere ihtiyaç duyulacaktır. Öğretmenler gerek ders notları gerek başka bilgilerin paylaşılmasında dijital ortamı kullanarak öğrencilere her an ulaşma imkanı elde edebilirler.
- Öğretime daha fazla zaman ayrılan okullarda eğitim yönü ihmal edilmektedir. Bu boşluk öğretmenlerin sosyal ağı kullanarak okul dışı zamanlarda da öğrencilerle iletişim halinde olarak onların eğitimine katkı sunabilir.
- Öğrencilere sistem üzerinden bireysel rehberlik yapılabilir.
- Okullarda ders materyallerinin öğrencilere ulaştırılması sağlanabilir.
- Eğitsel sosyal ağlar kullanılarak reklamlar, sahte hesaplar, yanlış bilgilerin paylaşılması, siber zorbalık gibi sosyal ağların olumsuz etkileri de ortadan kaldırılabilir.

5.2.1 Araştırmacılara Öneriler

- Eğitsel sosyal ağ sitelerinin kullanımı farklı eğitim kademelerinde uygulanıp kullanılabilirliği ve etkililiği araştırılabilir.
- Veliler de eğitsel sosyal ağlara dâhil edilerek okul ortamının tüm öğeleri sanal ortama taşınabilir. Böylelikle sanal bir okul kültürü geliştirilebilir.
- Bu sistem her ilde online zümre öğretmenler platformları oluşturmak için de kullanılabilir.
- İllerin eğitim yöneticileri ile okul müdürleri arasında iletişime imkan tanıyan bir ortam geliştirip yararları incelenebilir.

- Okul müdürü ve öğretmenler için okul duyuruları, etkinlikler vb. konuların iletişiminde bu sistem uygulanabilir.
- Kamu kurum ve kuruluşlarında sosyal ağların birimler arası koordinasyonun sağlanması ve iletişimin etkili gerçekleşmesi adına bir araştırma yapılabilir.

6. KAYNAKLAR

- Abate, L.M. (2004). Blended model in the elementary classroom. Available At: <http://www.techlearning.com/story/showArticle.jhtml?articleID=45200032> Erişim Tarihi: 15.06.2014.
- Ağaoğlu, E. (2001). Sınıf Yönetimiyle İlgili Olgular. Z. Kaya içinde, Sınıf Yönetimi. Pegem A Yayıncılık, Ankara. 34-69.
- Ajjan, H. and Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt web 2.0 technologies: Theory and empirical tests. *Internet and Higher Education*, **11**: 71–80.
- Akar, E. (2010). Sanal toplulukların bir türü olarak sosyal ağ siteleri- Bir pazarlama iletişimi kanalı olarak işleyişi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, **10(1)**: 107-122 .
- Amichai-Hamburger, Y. and Vinitzky, G. (2010). Social network use and personality. *Computers in Human Behavior*, **26**: 1289-1295.
- Baran, B. (2010). Facebook as a formal instructional environment. *British Journal of Educational Technology*, **41(6)**: 146-149.
- Barker, L. (1982). Communication In The Classroom. Prentice Hall Inc., Englewood Cliff.
- Bartlett-Bragg, A. (2006). Reflections on pedagogy: Reframing practice to foster informal learning with social software. Available At: <http://matchsz.inf.elte.hu/tt/docs/anne20bartlett-bragg.pdf> Erişim Tarihi: 10.10.2014.
- Başar, H. (1996). Sınıf Yönetimi. Pegem A Yayınları, Ankara.
- Başar, H. (2001). Sınıf Yönetimi. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Blase, J. J. (1990). Some negative effect on principals control oriented and protective political behavior. *American Educational Research Journal*, **27(4)**: 723-753.

- Bosch, K. (2006). *Planning Classroom Management*. Corwin Press, Thousand Oaks, CA.
- Boyd, D. M. and Ellison, N. B. (2007). Social network sites: definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, **13**: 210–230. **Doi:** 10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x
- Brady, K.P., Holcomb, L.B. and Smith, B.V. (2010). The use of alternative social networking sites in higher educational settings: a case study of the e-learning benefits of ning in education. *Journal of Interactive Online Learning*, **9(2)**: 1541-4914.
- Brookover, W.B., Beady, C., Flood, P., Schweitzer, J., and Wisenbaker, J. (1979). *School Social System and Student Achievement. School Can Make A Difference*. New York: Bergin.
- Brophy, J. and Good, T.L. (1986). *Teacher Behavior and Student Achievement*. In: *Handbook of Research of Teaching*. Ed. M.C. Witrock, Macmillian Pub. Comp., New York, 328-375.
- Brophy, J. (1988). Educating teachers about managing classroom and students. *Teaching and Teacher Education*. **4(1)**: 1-18.
- Celep, C. (2002). *Sınıf Yönetimi ve Disiplini*. Anı Yayınları, Ankara.
- Celep, C. (2004). *Sınıf Yönetimi ve Disiplin*. Anı Yayınları, Ankara.
- Conole, G. and Culver, J. (2010). The design of cloudworks: Applying social networking practice to foster the exchange of learning and teaching ideas and designs. *Computers & Education*, **54**: 679–692.
- Çağlar, Ç. (2008). Sınıf yönetimini etkileyen etmenler. M. Çelikten içinde, *Yapılandırmacı yaklaşıma göre sınıf yönetimi*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Çalık, T. (2003). *Sınıf Yönetimi ve Özellikleri*, L. Küçükahmet içinde, *Sınıf Yönetimi*. Nobel Yayıncılık, Ankara.

- Çelik, K., Şeker, U. (2008) Bilişim Teknolojilerinin Etkin Kullanımı Uzaktan Eğitim Hayat Boyu Öğrenme ve Sertifikasyon. IV. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı, 3. Komisyon Taslak Raporu, Trabzon.
- Çelik, V. (2002). Sınıf Yönetimi. Nobel Yayınları, Ankara.
- Çelik, V. (2005). Sınıf Yönetimi. Nobel Basımevi, İstanbul.
- Çepni, S., Ayas, A., Johnson, D., Turgut, F. (1997). Fizik Öğretimi. Yök/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi. <http://www.hskizilcik.com/fizik/egitim/FizikOgretimi.pdf> Erişim Tarihi: 10.10.2014.
- Çiftçi, S. (2010). 9. Sınıf Öğrencilerin Siber Zorbalık Düzeyleri ile Empatik Eğilim Düzeyleri Arasındaki İlişki. Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Demirel, P. (2012). Bir Sosyal Ağ Ortamı ile Desteklenen Fizik Dersinin Değerlendirilmesi. Yüksel Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Ekici, G. (2008). Sınıf yönetimi dersinin öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik algı düzeyine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, **35**: 98-110.
- English, W. F. (2006). Encyclopedia of Educational Leadership And Administration. Sage Publications, London.
- Erden, M. (1998). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Alkım Yayınevi, İstanbul.
- Erden, M. (2001). Sınıf Yönetimi. Alkım Yayınevi, İstanbul.
- Ersoy, H. (2003). Blending Online Instruction with Traditional Instruction In The Programming Language Course: A Case Study. Available at : <https://etd.lib.metu.edu.tr/upload/1063429/index.pdf> Erişim Tarihi: 08.11.2014.
- Eyyam, R., Doğruer, N., Meneviş, İ. (2012). Sosyal Öğrenme Kuramı. Z. Kaya içinde, Öğrenme ve Öğretme. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara. 75-79.

- Gelişli, V. (2000). Okul Kültürü ve Yönetimi. Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Goad, R. (2009). Twitter sending traffic to online media sites but not online retailers. Available At: http://weblogs.hitwise.com/robin-goad/2009/06/twitter_sending_traffic_to_online_media_but_not_retail.html/
Erişim Tarihi: 12.10.2013.
- Good, T.L. and Brophy, J.E. (2000). Looking Classrooms. Longman, New York.
- Graham, S., Harris, K.R., Fink, B. and McArthur, C.A. (2001). Teacher efficacy in writing: A construct validation with primary grade teachers. *Scientific Studies of Reading*, **5(2)**:177-203.
- Grossman, H. (1991). Multicultural classrom management. *Contemporary Education*, **62(3)**:161-166.
- Grubaugh, S. and Houston, R. (1990). Establishing a classroom environment that promotes interaction and improved student behaviour. *The Clearing House*, **6**: 375–378.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F. and Madran, O. (2010). Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı, Başkent Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü, Ankara.
- Gündüz, C. (2014). Sınıf Yönetimi İçin Bir Sosyal Ağ Uygulaması Geliştirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Harder, H. (1990). A critical look at reduced class size. *Contemporary Education*, **62(1)**: 28–35.
- Hargreaves, A. (2002). Sustainability of educational change the role of social geographies. *Journal of Educational Change*, **3(3/4)**: 189-214.
- Harris, A. (1991). Proactive classroom management:several ounces of prevention. *Contemporary Education*, **62(3)**: 56-160.

- Johnson, S.M. (1990). *Teacher At Work. Achieving Success in Our Schools*. Basic Book Inc. New York
- Jones, N., Blackey, H., Fitzgibbon, K. and Chew, E. (2010). Get out of myspace!. *Computers and Education*, **54**: 776–782.
- Karaçalı, A. (2006). Sınıf yönetiminin etkileyen fiziksel değişkenlerin değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, **7(1)**: 145-155.
- Karaman, S., Özen, Ü., Yıldırım, S. and Kaban, A. (2009). Açık Kaynak Kodlu Öğretim Yönetim Sistemi Üzerinden İnternet Destekli (Harmanlanmış) Öğrenim Deneyimi. XI. Akademik Bilişim Konferansı, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, 11-13 Şubat, 63-68.
- Karaman, S., Yıldırım, S. ve Kaban, A. (2008). Öğrenme 2.0 Yaygınlaşıyor: Web 2.0 Uygulamalarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Araştırmalar ve Sonuçları, inet-tr'08 -XIII. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri, Ankara, Aralık.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayınları, Ankara.
- Keleş, E., and Demirel, P. (2011). Bir Sosyal Ağ Olarak Facebook'un Formal Eğitimde Kullanımı. In 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, Fırat Üniversitesi, Elazığ, 22-24 Eylül, 156-163.
- Kellough, R.D. and Kellough, N.G. (1996). *Middle School Teaching: A Guide to Method and Resources*. Prentice Hall Inc. A Simom & Schuster Company. Englewood Cliffs, New Jersey.
- Keser, H. (1991). Eğitimde Nitelik Geliştirmede Bilgisayar Destekli Eğitim ve Ders Yazılımlarının Rolü. Eğitimde Arayışlar 1. Sempozyumu. Özel Kültür Okulları Eğitim-Araştırma-Geliştirme Merkezi, İstanbul.
- Kimball, L. and Rheingold, H. (2003). *How Online Social Networks Benefit Organizations, Group Jazz*. Available At: <http://www.groupjazz.com/pdf/osn.pdf> Erişim Tarihi: 24. 12. 2014.

- Korkmaz, A. (2003). Sınıf Organizasyonu. L. Küçükahmet içinde, Sınıf Yönetimi, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Küllahoğlu, S.Ö. (2000). Öğrenci Davranışlarını Etkileyen Psikolojik ve Sosyal Faktörler. L. Küçükahmet içinde, Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar. Nobel yayıncılık, Ankara.
- Lea, B.R., Yu, W.B., Maguluru, N. and Nichols, M. (2006). Enhancing business networks using social network based virtual communities. *Industrial Management & Data Systems*, **106(1)**: 120-138.
- Lemlech, J. K. (1988). Classroom Management: Methods and Techniques For Elementary and Secondary Teachers, 2nd ed. Longman, New York.
- Liu, Y. (2010). Social Media Tools as a Learning Resource. Journal of Educational Technology Development and Exchange, **3(1)**:101-114.
- Maloney, E.J. (2007). What web 2.0 can teach us about learning. *Chronicle of Higher Education*, **53(18)**: 26-27.
- Mazman, S. G. (2009). Sosyal Ağların Benimsenme Süreci ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- McLeod, J., Fisher, j. and Hoover, G. (2003). The Key Elements of Classroom Management: Managing Time and Space, Student Behaviour and Instructional Strategies. Association for Supervision & Curriculum Development. Available at : <http://site.ebrary.com/lib/akdeniz/doc>
- McLoughlin, C. and Lee, M. J. W. (2007). Social Software and Participatory Learning: Pedagogical Choices with Technology Affordances in the Web 2.0 Era. Paper presented at the Ascilite, Singapore.
- Medd, D. (1983). Okul Mobilyaları (Çev.: G. Andaç ve S. Kaya). Bayındırlık Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.

- Mejias, U. (2005). A nomad's guide to learning and social software. The Knowledge tree: An e-journal of learning innovation. Available at : <http://blog.ulisesmejias.com/2005/11/01/a-nomads-guide-to-learning-and-social-software/> Erişim tarihi : 16.11.2014 .
- Muñoz, C. L. and Towner, T. L. (2009). Opening Facebook: How to Use Facebook in the College Classroom. Paper presented at 2009 Society for Information Technology and Teacher Education conference in Charleston, South Carolina. Available at : <http://www46.homepage.villanova.edu/john.immerwahr/TP101/Facebook.pdf>
- Murat, E. and Mübin, K. (2012). Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, **5**: 156-167.
- Murray, C. (2008). Schools and social networking: fear or education?. *Synergy Perspectives: Local*, **6(1)**: 8-12.
- O'bryant, Z. F. (2010). Social Networks, Social Capital, Information and Communications Technology, and Achievement Among African American Middle School Male Students. Doctoral Dissertation, Walden University, United States.
- Özden, Y. (2009). Sınıf İçinde Öğrenme Öğretme Ortamının Düzenlenmesi. E. Karip içinde, Sınıf Yönetimi. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara. 35-68.
- Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür ve M., Baysal, N. (2012). Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği. *e-Journal of New World Sciences Academy*, **7(2)**: 496-506.
- Pauly, E. (1991). The Classroom Crucible. Basic Books, New York.
- Ploderer, B., Howard, S. and Thomas, P. (2010). Collaboration on social network sites: Amateurs, professionals and celebrities. *Computer Supported Cooperative Work*, **19(5)**: 419-455.
- Rosenholtz, S. and Simpson, C. (1990). Workplace conditions and the rise and fall of

teachers commitment. *Sociology of Education*, **63(4)**: 241-257.

Schmucki, L., Meel, S.K., Bialo, E., and Sivin-Kachala, J. (2010). Social Networking in Education: Practices, Policies, and Realities in 2010. Available at : <http://www.mmseducation.com/register2010/> Erişim tarihi : 16.11.2014.

Selwyn, N. and Grant, L. (2009). Researching the realities of social software use an introduction, Learning. *Media and Technology*, **34**: 79-86.

Sizer, T. (1984). Horace's Compromise: The Dilemma of The American High School. Houghton Mifflin, Boston.

Snyder, D.W. (1998). Classroom management for student teachers. *Music Educators Journal*, Jan 98, **84(3)**: 5-172.

Tavşanlı, E. (2002). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. Nobel Yayınları, Ankara.

Tezcan, M. (1997). Eğitim Sosyolojisi. Zirve Ofset, Ankara.

Tonta, Y. (2009). Dijital Yerliler, Sosyal ağlar ve kütüphanelerin geleceği. *Türk kütüphaneciliği*, **23**: 742-768.

Ünal, S. ve Ada S. (2000). Sınıf Yönetimi. Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaası, İstanbul.

Wasserman, S. and Faust, K. (1994). Social Network Analysis in the Social and Behavioral Sciences. Social Network Analysis: Methods and Applications. Cambridge University Press. 1-27.

Waters, R.D., Burnett, E., Lamm, A. and Lucas, J. (2009). Engaging stake holders through social networking: How nonprofit organizations are using FB. *Public Relations Review*, **35**: 102-106.

Wu, M.L. (2006). The new trend of classroom management and instruction. Wu-Nan Publishing, Taipei.

Yapıcı, Ü. İ. and Akbayın, H. (2012). Harmanlanmış öğrenme ortamında moodle kullanımı. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, **1**: 2146-9199.

İnternet Kaynakları

1. <http://www.pewinternet.org/fact-sheets/social-networking-fact-sheet/>, 12.08.2014
2. <http://blog.nielsen.com/nielsenwire/social/2012/>, 09.09.2014
3. <http://www.go-globe.com/blog/social-media-facts>, 09.09.2014
4. http://tr.wikipedia.org/wiki/Web_2.0, 10.09.2014

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Murat URFALIOĞLU
Doğum Yeri ve Tarihi : Tokat- 25.03.1986
Yabancı Dili : İngilizce
İletişim (Telefon/e-posta) : 0506 570 38 02 - murat6035@gmail.com

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise : Tokat Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi , Bilgisayar Bölümü, 2003
Lisans : Ege Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi 2009
Yüksek Lisans :

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl : Milli Eğitim Bakanlığı (2010 Yılı Başlangıç)

.

EKLER

Ek 1. SOSYAL AĞ EĞİTSEL KULLANIM ÖLÇEĞİ

Aşağıda uygulama süresince kullanmış olduğunuz sosyal ağın eğitsel amaçlı kullanımına ilişkin ifadeler yer almaktadır. Bu ifadelere katılıp katılmadığınız belirtiniz.

1-Hiç katılmıyorum 10-Tamamen katılıyorum anlamına gelmektedir.

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Sınıf arkadaşları arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar.										
2	Öğretmen-öğrenci arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar.										
3	Sınıf içi tartışmaların yürütülmesinde yararlıdır.										
4	Ders materyallerinin ve kaynaklarının iletilmesinde kullanışlıdır.										
5	Okul, sınıf ya da derslerle ilgili duyuruların yapılmasında etkilidir.										
6	Ödevlerin ya da ders ile ilgili görevlerin verilmesinde kullanışlıdır.										
7	Ortak ilgi ve gereksinimler doğrultusunda akademik gruplar (topluluklar) oluşturulmasında kullanılır.										
8	Derslerle ya da diğer eğitsel çalışmalarla ilgili bilgi paylaşımında bulunulmasında yararlıdır.										
9	Grup çalışmalarının yürütülmesinde kullanışlıdır.										
10	Öğrenme için zengin kaynak ve materyale erişim sağlar										
11	Öğretim esnasında zengin çoklu ortam desteğinin sağlanması (video, animasyon, ses...) konusunda faydalıdır.										

Ek 2. SOSYAL AĞ KULLANIŞLILIK ANKETİ

Değerli Öğrenciler;

Bu anket formu “Ortaokullarda Sınıf Yönetimi İçin Bir Sosyal Ağ Uygulaması Geliştirilmesi”adlı araştırma kapsamında Sosyal Ağın Kullanışlılığı ve Eğitim Amaçlı Kullanılması hakkında bilgi toplamayı amaçlamaktadır.

Anket üç kısımdan oluşmakta olup, üç tanesi açık uçlu olmak üzere toplam 29 soru yer almaktadır. Anketin doldurulması ortalama 15 dakikanızı alacaktır. Araştırmaya katılmak gönüllülük esasına dayalıdır. Araştırma sırasında sizden alınan bilgiler araştırmacıda saklı kalacak ve toplanan veriler yalnızca bilimsel amaçla kullanılacaktır. Ankette bulunan sorulara vereceğiniz yanıtların doğruluğu, araştırmanın niteliği açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle, ankette bulunan sorulara içtenlikle yanıt vermenizi rica eder, katılımınız için teşekkür ederim.

Murat URFALIOĞLU

SOSYAL AĞ KULLANIŞLILIK ANKETİ

Aşağıda uygulama süresince kullanmış olduğunuz sosyal ağın kullanımı ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Kendinize uygun gördüğünüz seçeneklerden her soru için bir adet seçiniz.

No	Madde	Hayır	Kısmen	Evet
1	Sosyal ağa kolaylıkla üye olabildiniz mi?			
2	Sosyal ağın özelliklerini öğrenmede zorlandınız mı?			
3	Sosyal ağın özelliklerinin kullanımında zorlandınız mı?			
4	Sosyal ağın görsel tasarımını beğendiniz mi?			
5	İlk kaydolduğunuzda kişisel bilgilerinizi kolayca düzenleyebildiniz mi?			
6	Grup içinde paylaşım yaparken zorlandınız mı?			
7	Öğretmeninize kolaylıkla mesaj gönderebildiniz mi?			
8	Sosyal ağdaki anket sistemini yararlı buldunuz mu?			
9	Ödev gönderirken zorlandınız mı?			
10	Sınavlarda sistemden kaynaklanan zorluk yaşadınız mı?			
11	Sistemde var olan kurdele ile ödüllendirme sistemini beğendiniz mi?			
12	Sosyal ağdaki etkinlikler özelliğini yararlı buldunuz mu?			
13	Mobil cihazınız ile sosyal ağa bağlandınız mı?			
14	Mobil cihazdan paylaşımda buldunuz mu?			
15	Mobil cihazdan bağlanmayı yararlı buldunuz mu?			

Ek 3. UYGULAMA İZİNLERİ

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 70813604-044-
Konu : Anketler

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 08.12.2014 tarih ve 95624635-044-47238 sayılı yazı.
b) 05.01.2015 tarih ve 27001677/44/57428 sayılı yazı.

Enstitünüz İnternet ve Bilişim Teknolojileri Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Murat URFALIOĞLU'nun ortaöğretim öğrencilerine yönelik "Ortaokullarda Sınıf Yönetiminde Sosyal Ağ Uygulaması" konulu tez çalışması kapsamında anket uygulaması yapmasının uygun görülmesine ilişkin Tokat Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün ilgi (b) yazısı ve ekleri ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof.Dr. Mehmet Kemalettin ÇONKAR
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EK :
İlgi yazı (b) ve ekleri (3 sayfa)

Evrakı Doğrulamak İçin : <http://193.255.51.76/en/Vision/Doğrula/KV7R06>

Afyon Kocatepe Üniversitesi Ahmet Necdet Sezer Kampüsü Rektörlük Binası D Blok Kat:1 Afyon
Tel:0272 2281124 Faks:0272 2281181
E-Posta : gensek@aku.edu.tr

Ek 3. UYGULAMA İZİNLERİ (Devamı)

T.C.
TOKAT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 27001677/44/57428

05/01/2015

Konu: Araştırma İzni

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 11/12/2014 tarih ve 70813604-44-19137 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde gönderilen Üniversitenizin Fen Bilimleri Eğitim Bilimleri Enstitüsü İnternet ve Bilişim Teknolojileri Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Murat URFALIOĞLU'na ait araştırma izni Müdürlüğümüz İnceleme Komisyonu tarafından incelenmiş, söz konusu araştırmanın yapılmasında herhangi bir sakınca olmayacağı kanaatine varılmış olup, konu ile ilgili Valilik Onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi, uygulamanın okullarımızdaki durum hakkında bilgi sahibi olmak ve veri tabanı oluşturmak açısından tez sonucunun müdürlüğümüze bildirilmesini arz ederim.

Levent YAZICI
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

EK : Valilik Onayı (1 Sayfa)

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
05.01.2015
Ayşe KÖPRÜLÜ
Şef

GOP Bulvarı 60100 Tokat/Merkez
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: stratejigelistirme60@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Adnan YÜCE
Tel: (0 365) 214 1017-358
Faks: (0356) 2141186

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 4395-3154-3b62-af95-75a8 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 3. UYGULAMA İZİNLERİ (Devamı)

T.C.
TOKAT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 27001677/44/7095862
Konu: Araştırma İzni Verilmesi

31/12/2014

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi
b) 09/10/2014 tarihli ve 27001677/600/4437181 sayılı Valilik Makam Onayı.
c) Araştırma İzinleri İnceleme Komisyonunun 26/12/2014 tarihli tutanakları.

Ekli listede adı soyadı, görev yeri, görevi ve anket konusu belirtilen GOP Üniversitesi, Amasya Üniversitesi ve Afyon Kocatepe Üniversitesi öğretim üyesi ve yüksek lisans öğrencileri, il/ilçe merkezindeki ilgili okullarına yönelik hazırlanmış oldukları bilimsel amaçlı anket çalışmasını uygulamak istemektedir.

Söz konusu bilimsel amaçlı çalışmanın il/ilçe merkezindeki ilgili okul/kurum müdürlüklerinde ilgili kişilere uygulama yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'unuza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
31/12/2014

Mehmet Suphi KÜSBECİ
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK:Anket Listesi

GOP Bulvarı 60100 Tokat/Merkez
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: stratejigelistirme60@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Adnan YÜCE
Tel: (0 365) 214 1017-358
Faks: (0356) 2141186

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden d4fc-d20f-3222-9bf8-f569 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 3. UYGULAMA İZİNLERİ (Devamı)

Adı Soyadı	Görevi	Görev Yeri	Anket Araştırma Konusu	Anketi Uygulamak İstedığı Okul/Kurumlar	Anketi Uygulama Alanı
Mustafa GENÇ	Yüksek Lisans Öğrencisi	GOP Üniversitesi	Üstün Yetenekli Öğrencilerin Liderlik Özelliklerinin İncelenmesi	Mrk. Bilim Sanat Merkezi	Öğrenciler
Serkan KÖKLÜNAR	Yüksek Lisans Öğrencisi	GOP Üniversitesi	İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Çevreye Yönelik Tutumlarının İnce.	Eki listede belirtilen ilgili okullar	Öğrenciler
Recep ERDOĞAN	Yüksek Lisans Öğrencisi	GOP Üniversitesi	Üstün Yetenekli Çocuklar ve Eğitimlerine Yönelik Tutumlar Ölçeğinin Uyarlama Çalışması	İl/ilçe tüm okullara	Öğretmenler
Ümit ÇELEN	Öğretim Üyesi	Amasya Üniversitesi	Öğretmenlerin hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin tutumları ve tutumlarını etkileyen etmenlerin belirlenmesi	İl/ilçe tüm okullara	Öğretmenler
Murat URFALIOĞLU	Yüksek Lisans Öğrencisi	Afyon Kocatepe Üniv.	Ortaokullarda Sınıf Yönetiminde Sosyal Ağ Uygulaması	Mrk. Karşıyaka Ortaokulu	Öğrenciler

Ayşe KÖPRÜLÜ
Şef